VOCABULARU

DE

VORBE STRĂINE IN LIMBA ROMANA.

adikъ

Славоне, Унгурещи, Турчещи, Немцещи, Гречещи

ect.

De I. ELIADE.

www.dacoromanica.ro

VOCABULARU

DE

VORBE STREINE IN LIMBA ROMANA.

adik

Славоне, Унгурещи, Турчещи, Немцещи, Гречещи

ect.

De I. ELIADE.

BUCURESCI.

In Tipografia lui Eliade.

1847.

www.dacoromanica.ro

Domnului R. Rosetti

I. Eliade

www.dacoromanica.ro

PRECUVÎNTARE.

Sъ începem dela mom Adam. Pentrъ kъ mi modъl a-vesta de a ne arъtá ideile prin bъka asta ce o numim grъ, înflând cimpoile plъmînilor, skoând aerъl ne deava grъ-tъlъĭ mi tokând kând kъ bъzele, kând kъ limba, mi amestekându-se mi nasъl kъte odatъ, mi modъl avesta, zik, tot dela mom Adam se trage.

Tot lъkrъ kând începe dela începът e maĭ bine; pentrъ cine zice kъ nu e maĭ bine, începeapъ dela koadъ.

Asa începând dela începът, nътem zice kъ borbele unelĭ limbe, orĭ-care va fi, unele sunt dupъ imitaţia sunetelor ce auzim în natъrъ, ka borbele prepelicilor: papъ, bъf... ka miaŭ, bea, kukъ, pupъ... ka plicĭ, tronk, pok... ka tupъ, bubue, bâie, mormъe, urlъ... mi alte ka avestea, care în toate limbele se aseamънъ ka mi interjekţiile o! a! ax! ox!, u!, e! i! pentrъ kъ natъra e una neste tot lokul.

www.dacoromanica.ro

Алте ворбе ыар sунt dупъ конвенцie saў înвоiре, dупъ niцe întъmплърї оаре-каре; s'aў înвоit adikъ унii оamenї maї de demулt ka tikieї sъї zikъ tikie, dракулъї drak, капулъї фъръ колерезї sъї zikъ кап sek, аша е înвоiреа ші аша ае ретъпе пумеле. Iар dака ор ziче tikieї фes, dракулъї Корпеа ор Агiцъ, капулъї sek, tивгъ,... atунчї пумаї de кът алтъ înвоiре, алте mode, лiмва о вezї saў înaintъnd saў скъzънd din чеа че ерá. — Iар dака ор ziче унii: мулт, алцii полi, алцii боку, алцii чine маї цie кум; atунчї вezї къ e tot ачеа idee ші упора ае плаче съї dea ун пуме ші алтора алтул; atунчї еатъ ші пацереа лiмбелор ші neasemъnареа лор, еатъ турнул луї Бабел, еатъ desпърцiреа лiмбелор de унde înчепе: Înчепе adikъ дела ворбеле прin înвоiре, ыар пу дела челае dупъ imitaцia натурeї, къчї nisika tot кат мaў фаче ін toate лiмбеле.

Алте ворве ыаръ sунt прin dedукцie saў кум am zиче прin траццере de урекї saў de nas, пу ne nasъ; кум adikъ, авънd Котъпул ворба пупере, 'ıa маї черут inima съ маї

www.dacoromanica.ro

zikъ ши ел ши аппънере, пре-пънере, съп-пънере; маї ешіръ апоі ши алції карі авънd ши еї inimъ, ле-а черът ши лор inima съ маї zикъ ши про-пънере, de-пънере, îm-пънере, оппънере... Чеї d'ънтъїй, zикънd, пънере п'аў врът съ stea în лок, ремъinnd кў гъра къскатъ ши ле-а плesnit прin кап съ маї zик ши пъs, пъitor, пъiтъръ... Чеї d'аї doiлea въzънd esemплу пу se лъsаръ пічі dekът маї мулos ши ънde se репезіръ o datъ, îнчепъръ a ле тока a лімбъ, ши даў înainte: съппосиціе, препосиціе, пропосиціе, îmпосиціе, компосиціе, deпосиціе, deпосіt, оппосиціе.... ши ціцї кът фъкъръ toate ворбеле ачеstea ши чеї d'ънтъїй ши чеї d'аї doiлea? обсерваці бine ши ведеці къ пе toate ле trasserъ de урекі врънd неврънd tot din ворба пънере. Ши zикънd врънd неврънd, аре ун înцелles foarte маре ши foarte профунd întокмаї ка ши версъріле маркізлаї din Преціoase. — Asфел е ши кў ворба beniре. Nъs'a stîmпъраръ оameniї ши înчепъръ a зіче ши кў-beniре ши къвios, пе ъртъ ацїї ши коп-beniре ши коп-венціе, ши съб-beniре, ши съб-венціе, ши пре-ве-

www.dacoromanica.ro

пire, ші пре-вeнцie, ші sув-вeniре, ші sув-вeninдъ, ші ав-вeпire, ші ав-вenitуръ sаў аввenterъ ші аввenimet ші евeniment, ші ре-вeniре, ші про-вeniре, ва ші sвeniре. Ші аша маї nainte ші ку алте ворбе. De аў фъкут бine sаў ръў, пу цiў; tot че цiў съ въ sпуў este къ лукру s'a фъкут кум îл bedецї ші dумneавоastръ, ші маї вiрtos къцї маї цiцї ші алте лiмбе, вedецї къ пар' къе уп фъкут, къчї тоцi оamenii, din орi-че колц ал лумii, se цiпуръ упул дупъ алтул, каре de каре. Еў de аш фi фost фацъ ла îнчепутул лумii ші ар фi вenit оamenii съ мъ întrebe: че, ші кум съ факъ? съ 'шї маї батъ, adikъ капул ку лiмba ші ку avest nekontenit skirца skirца, че se путеце skriere? еў ле-аш фi zis: «N'ацї auzit воi къ Dумnezeў в'a zis:» кrешецї ші въ îmmулцiцї, ші îmплецї пъmîntul ші въ букуращї de dънsул?» Авецї de toate ші че въ ретъпе а въ маї букурá, dака чiпчї ші шase anni din вiацъ пу купоащецї маї nimik, алцї, чine маї цie къцї, въ tot dъ пе фоi ші въ пупе ку кika 'n гауръ съ îпвъцацї îпвoireле алтора, ші ретъшiца вiецеї a îпзъца пе алцii, а

www.dacoromanica.ro

въ чертá, а въînкъіерa ші a въ desпуля уніĭ пе алціĭ, ші skріерea a маĭ тулîъ съ въ фie кум съ въ înкуркацĭ ші съ въ deskуркацĭ маĭ ръѣ înкуркъndувъ, съ strігацĭ пentру adевър, кънd суnteцĭ minчунea îmпеліцатъ, пentру drептate, кънd скопул въ е кум съ атъціцĭ пе алціĭ, съ въ спарцецĭ сбіерънd, пînъ біne a сънîъ de moарte ші въ astупъ гуреле.» Însъ фiind къ n'am фost ла înчепутул луміĭ, ші фiind къ ну m'a întребat nimenĭ; ші фiind къ ші de аш фi фost, ші de m'ar фi întребat, ші de аш фi респунс, ну m'ar фi аскултat nimenĭ, пentру къ ші чеіалцĭ оаменĭ se маĭ прічеп ші еĭ кăte чева ші ле-a dat ші лор Dумnezeѣ minte; лукру s'a фъкут, кă аша a требуit съ se факъ, ші ну'л маĭ путem desфаче. Требуе dar съ пе путăм ші noĭ кум s'a путрат лумea.

Еѣ ънсъ 'mĭ am зîtat кă m'апукassem съ въ пумър пе децite de кăte modурĭ сунt ворбеле унеĭ лімбе, ші am луат кămпіĭ рътъчindумъ. Аша zічeam, mi se паре, кă ворбеле унеĭ лімбе, унеле сунt дупъ imitаціa натуреĭ, алтеле дупъ

www.dacoromanica.ro

конвенціе, алтеле прin dedукаціе ші алтеле, каре îmї маї ремънеа съ ві ле спунъ, прin îmпрумутаре.

Съ vedem акум, кум sунt челе прin îmпрумутаре. S'аў фъкут къте-ва лімве іч ші колеа ші попоареле neastîmпърate, îнчепурь а'шї da вупъ zioa унуа алтуіа кънd кў кучіла кънd кў sабіа în мънъ, кънd кў цопї, фъioарь, tiвілікії ші оrлinzoare, кънd кў пехлівънії, кънd кў oase de мъгар, кънd кў deskъnteче, кънd кў протекціі (пентру къ s'аў аflат oamenї ші кў inimъ ка ачеа), ші îнчепурь а авеа între sine алле пъkate de dar'авере, înkуskrindуse sупуind, sупуindуse, кънd d'asупра кънd dedesуbt, ші ачеasta se nумі комерч ші релаціі între попоаре, din ачest amestik саў вупъ zioa îнчепурь oameniї a'шї îmпрумутá ші ворбеле, ші de ачі îнчепурь а еші ші алте лімве курчite маї мулт ші маї пуцin дупъ кум ле-а fost ші amestekуа маї мулт ші маї пуцin.

Съ вorбim de къте-ва лімве че жукарь уn роа, маї însemnътор în луme. Oamenї adунаці ші amestekаці din A-

www.dacoromanica.ro

рїка ші din diвerse пърцїї алле Asieї, formaъ în Grecїa лімба Еллепъ: aчeastъ лімбъ dysъ trансito în Italїa, ші маї de iчї, маї de коло, formъ пе латina; Latina iar întinzъndyse пе ynde 'шї a 'пдъркат drакул копііі, маї кy amestekътурї, маї кy вінеле, маї кy ръул, кънd чіомъцind, кънd чіомъцітъ ші ea, formъ ла yn лок пе Italіка, ла алтул пе Frанцeza, ла алтул пе Snaпіка, ші ла алтул пе Romъпа, лаînчепут într'yn mod, апої într'алтул, апої într'алтул..., пînъ în zілеле noastre, asfel кум o вezї кy окії верзї.

Eў в'am snys de къte modyрї syпt вorбеле yпеї лімве adikъ de патry; челле трeї d'ъптъў syпt, кум am зіче, алле талле dintry алле талле; къчї ші кукy este алтy ші пупere, ші прeпупere ші прeпys, ші îmпys ші компys; ші вeпire, ші în, ші прin yрmare шіînвeпцie, къ ва sъ зікъ че-ва че вine колеа în, adikъ în кап, saў кyї пyї плаче sъ аївъ капў, аївъ ші главъ, destyл къ înвeпціа ва sъ зікъ че-ва че вine în пъупtry în че-ва, ші fie minte, fie кап, fie кънъцînъ, fie главъ, пy пе пазъ. Modyлînsъ de ал патryлеа че 'л am пymit

www.dacoromanica.ro

prin înprumutare e curat străin, ne e al tău dintre al tău.

Lucru străin acum este, după cum zice turcul, turlă turlă, adică fel de fel.

Or e ca mantaoa ţumătate neagră ţumătate roşie, ca butucul, ca cătuşele, ca fearăle arestatului că de brând nebrând ţi le pune altul în spinare de măină de gât ţi de picioare, fără să fie alle talle;

Or e ca aberea ce 'ţi o face cine-va alla Turcu, ţi apoi strigă în gura mare că e aberea lui agonisită cu sudorî;

Or e un dar ce'ţi face altul ţi ne ţi'l mai cere înapoi;

Orî e o împrumutare care, daca ești om de omnie, se cuvine să o întorci înapoi.

Prin urmare dar lucru străin e or împuse cu forţa, or răpit, or furat, or dărăit, or împrumutat.

— Acum ce fel daţi dumneavoastră cu minţea că sunt borbele din limba noastră? după imitaţia naturei, după convenţie, după deducaţie, după de ici de colo? sau de toate la un loc? Fireşte că de toate la un loc? Când veniră Romînii în-

www.dacoromanica.ro

тъшшї datъ п'аічї or ѳi цiѕt eї че ѕѵnt kazaniїle , nisaniїle , nesneле ші глaвеле? or ѳi цiѕt, nѵmaї denarte, пърinцiї noцрi че ѕѵnt nерiгавореле, nodoroжнеле, oniseле , otnъшeniїle? Oрї ѳi цiѕt Romънiї чеї d'ънтъѫ че nараѕковенiї maї ѕѵnt nлiksisѵрiле, inrлindiseлеле? Or ѳi цiѕt eї къ or съ вie odatъ Tѵрчiї în Eѵropa ші дела дъпшiї or съ ле addѵкъ кiлiпiрцiiї din Fanar кiлiпiрѵрiле, хatiрѵрiле, хaвaeтѵрiле, качiрmaлеле, локmaлеле, каraгiozлѵкѵрiле, ші moѳлѵzлiкѵрiле? Цiá matroaneле de ne atѵnчї че ва съ ziкъ dantелеле, ѳermoaреле, коaѳiкреле, шamoa, anѵнarisiре, randeвѵ? Цiá ѕoлdaцiї лецioaniлor лѵї Traian saѫ ші aї ѳалацелор лѵї Dечебал че este ѵѕвъшia, kîrѕъrdъria, tistia, nрапорцiчia, ѕmotрѵ, deжeърѕtвa? Цiá жѵdikътoрiї лор че este diвanѵл ші nреѕѵѕdвia ші нечetia? De вор ѳi цiѕt eї de toate astea кънd n'atѵnчї nѵ eрá не лѵme nічї Unгѵрї, nічї Tѵрчї, nічї Fanar, nічї Mѵскалї, de вор ѳi цiѕt eї d'алde astea, trebѵe съ ѳi ѳost кѵ draкѵл Rѵmънашїї aia d'ънтъѫ; нар daка nѵ вор

www.dacoromanica.ro

fi fost kъ dракъл чі къ Dъmnezeъ, къ тълцї аъ venit крецї-
нацї кіар de Петръ ші Павел ла Roma, атънчї фъръ îndoіалъ
къ пъ вор fi ціът, ші tot вор fi вorвit între sine ші фъръ
вorве de ачestea, афаръ пътаї dака пъ вор fi fost тъцї

Ніще вorве ка ачestea възърът къ sънt strъine, щі
унеле ле-ам лъsat ші алтеле ле маї цінem; însъ кът ле-
ам лъат noї? ле-ам фъrat? ле-ам рънit? ні ле-а dъръit
чіне-ва? ні ле îmпъs къ форца materіалъ орї moралъ? saъ
ні ле-ам îmпрътътat? De ле-ам фъrat or ле-ам рънit, вine
ne шade съ фim asфел de oamenї? de ле-ам лъat în промът
катъ съ ле dъм înапої, dака врem съ фim oamenї de ome-
nie. De ні ле-а îmпъs чіне-ва къ форца, п'а аъzit nimenї
de нічї ън арestat съї фie скътпе феарале ші бътъчії. Iar da-
ка ні ле-а dъръit ші не-аъ înкіелбъrat лімба къ dънseле, înкі-
пъіцівъ о фatъ съrакъ ші desпъатъ, înдorцолатъ къ леimosi-
пъ streinъ, пе snate къ o ie, dinainte къ шорц ші фotъ, în пі-
чіоаре къ чisme рошіі saъ галбене цъцъate or къ katîrї скîлчі-
ацї къ пъръл вîлвоі ші în desordin, în кап къ капелъ ші în

www.dacoromanica.ro

ſrънte înferraiъ кѵ o печетіе oare-каre (aiчї nѵ zik siцілїѵ.) Adевъrat къ nѵ i sebede голічънea, noarїъ вestminte de noma nъ; însъ este de dorit o asemenea stare?

Însъ лімва noastrъ tot nѵ e în stареа ънеї asemenea ſete: materia eї este romanъ adікъ a sa, ſorma її e romanъ adікъ a sa, aвеrea eї maternъ este mare ші îndestѵлъ, însъ ea e лipsitъ, къчї nѵ ціѵ чine a ſъкѵt'o sъ kreazъ къ че a remas dela mѵnъsa nѵ este ал eї, ші se îmподобопеazъ кѵ чinste strъinъ ſъръ sъ asпire ла onoarea maternъ. Ші чеї карії її аппъrъ drentѵріле ші вor sъ o reîntreцe în aверіле salle sѵnt konsideraцї ka niцe візъtorї ші înnoitorї. Stареа лімвеї noastre nѵ e ка ачеллеї ſete orſane: лімва noastrъ їшї are аверіле materne, ші o ſaче пекѵпoskѵtъ nѵmaї вestmintele strъine, niцe петіче че o ſak ridikolъ. Însъ ка sъ вedem кѣte sѵnt петечеле astea?

De ва лѵá чine-ва dѵпъ ѵrmъ toate вorвеле strъine кѣte ѵna ѵna, ші 'ї o вені, d'a minѵne, sъ ле nѵmere, ſъкъndѵле грътадъ ла ѵn лок, славопецї, tѵrчецї, ѵngѵрецї, гре-

www.dacoromanica.ro

чеци din Fanar, nemцеци, ши ънsъши ши цigънеци, nъ ле ва aфла маi мълт de 300 de ръдъчinъ. — Кum se noate asta? numai treи sute de boрбе streine авет noи în limба noastrъ? ва întrebá чine-vá. — Eз krez kъ ши маi nuцine sunt челле de ръдъчinъ; însъ fiind kъ nu aдjunserъ Romънuлуi, el fъkъ un fel de sпекулацie ka ачелла че spune o datъ kъ s'a sуit, nu цiз unde, ши brund, el аколо, sъ se dea дos, ka sъ nu kazъ, s'a desvins de чinгътоаре, a legat'o de un kъпътъиз sus, ши de чel ал alt a лъsat'o дos ka sъ se lase ши el апоi цiindуse de dunsa, цiцi dumneaвoastrъ kum, riemуit, ku пiчioare înkleцate ши цiindуse tare ku mъine. Beni, beni bietul om, kund пiлlid, kund roшu, la valle пinъ în kapътul чinгътоареi, ши пiчioarele îi bъпъпъа ku bestminte ku tot în dreanta ши în stънga; kътъ în дos, ши маi erá mult пinъ дos, numaи uitъndуse îl luá fiori. Че se fakъ omul? ne lok larъ sus kum nutъ; trasse чinгътоarea, stette nuцin a kuцetá, ши bzú kъ numaи ku înnъditura o noate skoate la kalle. Aшá tъié чinгътоarea, nu noч sъ bъ spuз kurat,

www.dacoromanica.ro

în kъte бъkъцї ші înчепŷ a o înnodá ka sъї aдeънгъ.... Epam копіл kъnd am avzit istopia aчeasta ші înчепvssem a dopmitá ka копііі ші ka mълцї din dъmneaвoastrъ, avzindъmъ ne mine. În челле dъnъ ъpmъ am addopmit kъm se kade ші nv ціŷ че ва ѳi ѳъkvt бietъл om, s'o ѳi dat дeos kv nъditъpa? a kъzvt? a pemas tot аколо? nv почv snvne kvpat.

Аша ѳъkъpъ ші Romънії în înцеллes întops: kv вpe o doъ tpeї svte de вopбe stpъine nv ле epá destъл sъ se svie adikъ ші eї ла Пapnas. Lъvaъ вopба славъ, în токтаї ka ші Gpечії вopба armata, лъsaъ вopба гloпie kъm лъsaseъ ші Gpечії вopба опла; ші dела славъ înчепvъ a înnъdi ші ла гloпios zisseъ слъвit, ла гloпiѳikat ıap слъвit; лvaъ вopба чinste, ші хїtaъ вopба опоаре, ші ла опорat, zisseъ чinstit, ла onestŷ, tot чinstit, ла stimat, чinstit, ла stimaвіл tot чinstit, ла опоpaвіл, pespektaвіл, вeнepaвіл tot чinstit; хїtaъ вopба лібеp, ka Gpечії вopба Еллеп, ші înчепvъ a zive слoвod, ka Gpечії Romaios — atът ле шъdea вine Gpечілоp kъnd se nvmя Romaiї, kът ші поъ kъnd ne nvmimŷ слoвozї. — În-

www.dacoromanica.ro

чепуръ dar Romъnii dela slobod a mi'ği înnъdi, ші a face, slobozenie, slobozire, slobozit, slobozitуръ... neteve унул ші унул пумаї буне съ te arъği ку елле ла пунтъ —

Uitaръ în celle dунъ урмъ Romъnii, lepъdъndu'ші litterele, ъitaръ ші de a skrie, ші îi nusseръ nonii slavonï saŭ slavonisaği a'ші пуне deneтул în lok de nevetie ka съ se kreazъ, ші le zisserъ: «iskala» adikъ minjeaŋe; închepuръ a mъnjéi хъrtia ші a se minjei ne deŋit, adikъ a se iskъli; ші dela iskъliре închepuръ a înnъdí ші a face iskъlit, iskъlitor, iskъlituръ, sus-iskъlit, sубt-iskъlit, adikъ kum am zive neste tot minjeît, ші ne faŋъ ші ne dos ші ne kap ші nichioare; — ъitaръ вorba bellum ку toate kъ mînъ maї înkoá tot maї konservá вorba велikoазъ nentru stofele че erá ашá de tarï ші traïnive кът se пutea лупta ку timпул ші a ŋine maї mult; ъitaръ zik вorba bellum ші în lokul eï луаръ вorba resboĭ, adikъ tîlхърie — кънї resboĭ kurat tîlхърie ва съ zikъ — ші închepuръ a înnъdi: resboitor, res-

www.dacoromanica.ro

boiț, resboĭnik, adikъ neavъnd kъ ce a se maĭ batte, kъcĭ nerdъsserъ armele, înceпurъ a se desnuда între sine... Kъ kъt bom naintá maĭ denarte kъ atъta skandalъл kreşte, şi stъmaчí, kuţetъnd kъ e destъlo mъчникъ aa un karrĕ de oale.

Пътеţi akum prĭчепе kum se înavuţí limba romънъ kъ înnъditъre. Însъ acest fel de spekulaţii urmarъ nimъ la anul 1817. Bъzurъ bieţii Romънí kъ kъ înnъditъreле, în lok sъ aşunгъ la Parnas, eĭ se nъsesserъ la kukuята. Înceпurъ unii a desnodá, a lepъdá, a kroí din noĭ; înceпurъ a nъne neatrъ neste neatrъ şi petreле din ungĭ tot maĭ tъrĭчелле, şi de bor merţe tot ашá, noate kъ bor aşunţe daka nъ ne bre un munte, înkaĭ ne bre o kolлínъ; kъcĭ kum merţea, înnъdind din teĭ kurteĭ şi akkъţъndъse, ka sъ se svie, de sninĭ şi de palamidъ, şi de buгiení nътedre, kъ kъt ointeала ae erá maĭ mare, kъ atъta da înapoĭ ka bozочíĭ de raţъ şi de rĭskъ kъnd чинesk şi întind earba. Eĭ daĭ kъ mintea kъ de ar' fače чine-ва un tablоĭ kare sъ representе o asemenea svire kъ nade, n'ar semъná nicĭ de kum o karrikatъ-

www.dacoromanica.ro

рѣ, чі din контра о еспедиціе ѳоарте ероікѣ кѣіре ѣл Парнас, маї вірtos de ва пуне în капѫл еї ші пе вре ѫn Воїnea.

Таблоуріле ка таблоуріле ші Воїnії ка Воїnії, съ ле лъсъm ші съї лъсъm ла Dумnezeў în коло; съ venim ла вор-ба noastrъ. Zisserъm кѣ Romъnѫл tot înnъdí, ка съ se sъie, кѫm ѳъчea бietѫл om ълла ка съ se dea ѯos. Însъ Romъnѫлъї, dела deskъллікѣtoаре, 'ıa zis nу ціў чіne ші рѫmъnaш în diminутів, каре пentrу чіne ціе біne рѫmъneце ва съ зікъ копіллѫл dракѫлъї. Копіл, копіл; însъ кѫ че nъї venıa лъї біne o da пе бete. Пе кѫnd ерá прin віserічіле лъї попї слаvonї saў слаvoніцї, ѫzzí dela dъпшії вorба «попъ» o dette din гуrъ în гуrъ ші o лъ́ ла treї паралле, în кѣt ѳіекаре ministrу ал лъї Dумnezeў маї біne ва съ ѳіе пreot пе romъnіе dekѣt попъ пе слаvonіе. — Dела слаvonї ѫzzіръ romъnіі вorвеле rosnod, благородnік, ші ле trекуръ din гуrъ în гуrъ ка пе кѣїnї în търбъчealъ, пînъ кѫndînчепуръ a зіче: че tot rosnородецї ші блогородецї, попо? — Dела еї ѫzzіръ ші вorба: боботeazъ, ші кѫ toatъ ortodoksia ші nietatea

www.dacoromanica.ro

лор eseмпларе пѵ se пѵтѵрѣ ци̨inea de a пѵ зіче ѵпора ка кокопѵл Dрѣган кѣnd пат кѣte чева, кѣ a пѣци̨it o бобoteazѣ de i s'a dѵs пѵмеле. — Tot дела попї ші кѣртѵраї аѵзірѣ ші ворба дрепîn; ші дрепîne în sѵs, дрепîne în дos, пînѣ пѵmaї врѵ nimenї sѣ маї фie дрепîn, — пѵ ци̨iѵ Евреіі de вор маї воі în zioa de astѣzї. — Tot дела ѵпіі ка ачеци̨ia аѵзірѣ ші ворба, краіѵ, ші пѵ врѵрѣ нічї de кѵm sѣ пѵmeaскѣ нічї пе Davіd нічї пе Соломон краї, лъзѣnd ачeastѣ ворбѣ пentrѵ чеї de кѵrtea векіе.

Ерá адевърат Romъпіі în прѵпчіа лор, ші ка копіі непрічепѣnd че фак, tot прічепea ка копііі кѣnd se дoакъ da баба Gaіea ші каѵтъ акѵл doamneї. Lor ле лінsіа de mѵлte ші tot кѣtá. Цiци̨ї дрокѵл бавеї Gaieї, кѵm se întreабъ ші кѵm se resпѵnde: «o фi ѣsta? — Птѵ... пѵ ци̨iѵ че (însъ dѵmneaвoastрѣ ци̨ици̨ї бine че). Хеї бine ашá фъкурѣ ші Romъпіі, черкарѣ de toate ші пе tote челле strѣine ле detterѣ пе бете. Венірѣ strѣiniї ші întrепурѣ a ле зіче: «o фi дрепîn Воїnea? — Птѵ... пѵ ци̨iѵ че. — O фi целебí Кѵлафоглѵ? — Птѵ...

www.dacoromanica.ro

nъ ц̧iĭ че. — О ѳi, кiр Niколa? — Пtж... nъ ц̧iĭ че. — О ѳi кокоnъ Dръган? — Пtж... nъ ц̧iĭ че. — О ѳi Gosnodin оѳ? — Пtж... nъ ц̧iĭ че. — О ѳi mъsж Lombardon? — Пtж... nъ ц̧iĭ че. — О ѳi domnъл anъл saĭ eskъл? — Asta e.» Пъnъ mъna пе ел ш̧i nъ'л маi лазъ, пentрĭ къĭ вine лъĭ вine къ domnъл лъĭ. Toate челле-лалте trекъръ ш̧i se înвекiръ, ш̧i къzъръ în derîdere, nъmaĭ «domnъл» дела deskълiкътоare nъ se înвекí ш̧i stъ în adевърата лъĭ nътere ш̧i ва sta кът ва sta ш̧i nъmеле de Romъn.

Копií, ĭitaцivъ вine ш̧i вedeцí къ вorбеле strъine n'aĭ nъtъt съ ѳакъ sat în лimба romъnъ. Eĭ am strîns aчí, daка nъ пе toate, însъ пе челле маi mълte ш̧i маi пе toate че sънt маi ades în ъs. Пeste tot абж se sъie ла 1200 къ ръдъчiнi къ nade. Dintr'ънseле ънеле sънt ĭitate ш̧i neinцеллese ка: пeasnъ, dirвovnik... алтеле къzъte ш̧i лъate în рîs ка: главъ, ѯънîn, краĭ, попъ, чinste, вezi... алтеле, че ънеле sънt ш̧i алтеле însemneazъ, ка: ръзвоĭ, iskълiре, вezчisnik, вazakonie, noткъ,.. (вezi însemnarea лор în вокабулар)

www.dacoromanica.ro

ші челле маї мълте аў пе челле adевъrate ромънещї korresпънзъtoare, ка зъбовіре înţъrziere, блаж in блънd, (ſeriue) бъпънлъ препъs, în zadar în deшърt, rimne ſnin, вreme timp, rasdъ oaſne, doжanъ mъſtrare, zanis înſkris, белеа aвънріre, odaie къmaръ.

Din челле remase маръ, пе ънеле ле romninse Regъlamentъл din презпъ къ resълtatele лъї, бъкърdisma se ſъкъ resoлъщie, Isпръвпічіа se ſъкъ Къrmзіre, маї пе ърпъ, вrънd Dъmnezeў, se ва ſaчче ші administraţie, Sfatъл oблъdзitor se ſъкъ Sfat administratiв, ші daka ва вrea Dъmnezeў se ва ſaче ші konsiліў administratiв ка съ пъ ſie... în doї перї; вraзлеле se ſъкъръ корпораţіі ші алтеле тълţіme; ънsъ пе кът Regъlamentъл алъзпгъ пе ънеле, къ атъta ne маї addъsse алтеле къ totъл strъine че пъ ле кънощеат пічі поў пъріпţіі пощрі, ші пentrъ aчeasta авem съ тълцъmim tradъkъtoрілор Капълъї ал IX-леа.

Маї sънt ънкъ ънеле воrбе каре de ші маї se aъd în гъреле Ромънілор, însъ ле маў локъл ші маї къ енерţіе ші маї

www.dacoromanica.ro

ку demnitate алтеле каре, de ші ерá пекупоскуте акум вре о 15 annï, însъ sunt din ачеасшí оріцine ку întregul чел повіл ал лімбеї noastre; тоцї ціїу astъzї че este публік ші not скъпá de bestejita ші uскata още. Fie-чine înцелеце че ва съ zікъ релаціе ші dar'авере, ка съ поатъ тръí ші фъръ алішверіш. Орї-чine пропунцъ astъzї ворба лібертате, simte a se deцenta în inima луї ніце simцimente реценератоаре, че n'a путут нічї o datъ съ ле продукъ ворба словозenie. Къте ворбе нумаї sunt мулцime de фамілліе латінъ че вin astъzї a'шї луа локул лор лънгъ ătъtea zечї de mii че ле aў пъstrat antenaції поцрії, нумаї съ ле ю чine-ва кум se кувine ар пу întreцї францозешї, întreцї italiane saў întreцї latine, saў de фамілліа aчeasta date маї ънтъю prin tin греческ орї унгуresk, ші addyse нумаї буне în лімба noastrъ. Spre esemплу; дака e купоскутъ ворба публік ші ва воі чine-ва съ фікъ un верб, sъ пу zікъ нічї публікаrіseцe, нічї публікуеце, нічї публікълуеце, нічї публіazъ, нічї публічeazъ, чі публікъ (ашá mi se паре); дака ва воі съ скапе de ръteала saў no-

www.dacoromanica.ro

капълъї, съ пъ zікъ коафіъръ, повind ші орторафіа фрanцезъ ші întrodъкънd о макароанъ în лімба noastrъ: съ zікъ însъ пе рътънie копчіъръ съў чел пъцin коїфъръ, фъкънd съ маї semene оаре кът кь коїф, de ynde ші францезъл аре ворба coif.

Din ворвеле че маї not ретънea din аceste 1200, маї sънt ънеле че п'аў în гъра пополълъї алтеле корresпънzъtoare ротънe; însъ se not фаче рътънеще фоарte пе înцеллеsъл пъблікълъї, кът supe esemплъ: амбар se noate прea бine împлаіні кь ворбеле грънарій, орzарій, фънарій, ші e мълt маї strънsъ лімба de кът кънd ammў лъsao desmъцаtъ ші ammў zіче амбар de гръў, — de орz, — de фъінъ; вostana se noate împлаіні кь ворба пепinet; плъгъ, кь ворба араtръ, дела араре; rîdea мънtenesк ші калъъл молdовenesк прекът a лінsit între noї, ар' пътea лінsі ші dintre Молdовенї, ші кънd se ва маї ворбі de дънsъл, і s'ар пътea зіче дъпъ кът îї зіче ші Псалmistъл, отъл съпцърілор, съў ші карnefіче, къ пъ e пічї ън пъкат, пentrъ къ ачеea ші фаче, ъччігъ'л тоака! îї дъ drentatea omeneaскъ оamenії лъї Dъmnezeў, ші ел фаче ла

www.dacoromanica.ro

карне dintr'ъпшій! — гріжеї ларь де че съ пу і се зікъ куръ, de унle вінe ші кураре, ші апої партічіпіуа куrat? къчї лукру куrat пу е алта decът къутat, înгріжeit; nimenї пу e куrat, дака пу ва фi спьлat, netezit, ку унгііле тъate saў ші цуцуate; e гріжeъ saў куръ мултъ пînъ съ'шї џіе чіне-ва унгііле куrate, къte спуркърії de tot фелуа пумаї intrъ пе суbt dънзеле?

De вом урмá asфeл, din вorбеле ремase пе аллокуреа кум ла Молдовенї башка, se поate зіче ка ла пої турн; хазапуа se поate зіче ка ла пої тъчеллар; вінa дела пої se поate зіче ка аірea кулпь, рапа se поate зіче ка înлate локурї între Romънaї плаць; de вом întребá пе Romънпії din Мacedonia ші пе чеї din Istria, къte am nў mї aфлá ші дела дьпшії, ші am nў пutea скъпá ші de алte вре o чінчї-зечї шаї-зечї пentру каре e тоатъ чeарта ші певоіеа. Пentру унеле ка глорie, onoare, serв, секол, eternў, орь, amік, mаї este тоатъ певоіеа. Ші каре e Romънуа ачелла съ mаї воiазкъ în timпії че пе афлът славъ ші чінste strъінъ? De вор mї фi унії '

www.dacoromanica.ro

sунt тоцї арътацї кѫ деџетѫл de копіі. Пе ѫпіі ка ачеа треѣуе сѣї кіеме, ѳъръ îndoіалъ, ор Воїпеа ор Дръган ор че џіі че ѳел пькателе лі se îнчепе саѫ лі se terminь пѫмеле.

Мъ întreбá o datь ѫнѫл, че am eѫ кѫ пѫмеле Воїпеа, ор Дръган? Am чева d'a îmпърцí кѫ niskaíва oamenї че se пѫmesк asѳел? ші 'нam resпунs, прекѫт въ сѫнѫѫ ші dѫmneaвoastръ акѫт: Еѫ n'am нimік нічї кѫ пѫмеле, нічї кѫ oameniї; Rомънії ші oameniї în џенерал пѫ џіѫ че tot aѫ кѫ ніџе пѫme: кът aѫd Вladь, Мѫшat ші алтеле,înчеп a ѳide, ші прin ѫрмаре пѫ мъ почѫ нічї еѫ џine de a пѫ мъ înѳlá ѳisѫл, кѫ iертъчѫне, кънd aѫz Воїпеа, Дръган,.. Пînъ ла oamenї, пѫ џіѫ zъѫ че are soarтea, destinѫл, орї ші Dѫmnezeѫ кѫ ніџе пѫme. Пе Gaвріел de 'лар ѳi кіemat Белzeвѫт ор Satan, пѫ џіѫ de ар ѳi ѳost ънџерѫл пъчії. Пе Іоан, Петрѫ ші Павел, de 'нар ѳi кіemat Iѫda, пѫ џіѫ че ѳел de ѳігѫръ ар' ѳi ѳъкѫт între Апostolї. Пе Міхаѫ Бравѫл, пе Џеѳан чел Маре, de 'нар ѳi кіemat Мѫшat, ор Воїпеа, пѫ џіѫ че ар ѳi ѳъкѫт кѫ пѫмеле лор кѫ tot. Пе

www.dacoromanica.ro

Ахіллє, de 'л ар фі кіемат Терsite, пъ ціў de п'ар фіînsъф-
флат рîsъл Троіепілор în локъл терторіі. Пе Наполеон de 'л
ар фі кіемат Бертram, саў Катівапарte, пъ ціў че фел de пар-
te ар' фі авъt. Нашіі къte o datъ пар' къ аў къte o insпіра-
ціе профетікъ кънd пъпў пъмеле фіпілор. Este ші къ пъме-
ле ка ші къ формеле, фігъреле, фisionomiile: кум еї вedea
Къкъваіеа къ окіі sгіцї, прічепї îndatъ къ п'о съ къпte фръ-
mos; аъzї o пasere къпtъnd фръmos, пъ'цї вine пічї de кум
съ крezї къ se кіатъ чіоакъ ор чъф. Вezї ъп шоарече ші
te înфіорezї de o sпаїтъ скîрвоазъ. Прin ърmаре аъzї пе
къte ъпъл къ преферъ пisania din inskріпцie, слава din гло-
ріе, слобozenia din лібertate, чinstea din опоаре, este ка ші
кънd ар' преферí пе ѯъпîпъл din domnў, пе крыasa din
реціпъ, пе окара din insълтъ; прічепї îndatъ къ отъл ачел-
ла требуе съ аївъ гъstъл тъцелор, че трече пeste флорї, ші
se пъпе... пъ ціў ъnde; отъл ачелла катъ съ аївъ ор пъ-
меле пъ ціў кум, ор окіі пъ ціў кум, орї къпъцîna къ

www.dacoromanica.ro

ѵn кѵвînt, катъ съ ƒie însemnat.

Asta e, копіĭ, кѣчĭ кѣтре воĭ мъ adresez, маĭ tot вокабуларул ворбелор strъine; воъ ві ле ƒак куnoскѵte, ші e ал воastrѵ de a ле ƒачче съ nѵ se маĭ аѵзъ нічĭ în скрieріле воastre, нічĭ în гѵреле воastre, нічĭ în каселе воastre, кънd вецĭ ƒі o datъ бърбацĭ ші тацĭ de ƒamiллie; Бътрънії поцрі, nѵ цiѵръ aтъta карte ка воĭ, ші въ detterъ пе вете o мулцime de ѯeѵnînĭ ші de кръшторĭ, ші воĭ n'o съ пѵтецĭ da копіілор воцрі astъ літвъ кѵратъ, ші sплendidъ, ші radioasъ ка sѵроіле еĭ din ачеашĭ пъріцĭ?

Zік ъnsъ ѵnіĭ: toate ачestea sѵnt бѵне, însъ попоѵлаѵĭ îĭ трebѵe ideĭ, ші ка съ і ле поатъ da чіне-ва́, se кѵвіне a і ле арътá prin ворбеле кѵneскѵte de ел. Ші еѵ zік къ попоѵлаѵĭ îĭ трebѵe ideĭ, ші ка съ і ле daĭ, трebѵe маĭ întъи съ 'л învецĭ карte ка съ ле поатъ чітí; ші апоĭ трebѵe съ аїві ші dѵmneata ші ideĭ, ші prinчіпе, ші metod ка съĭ поцĭ аĭ da ideĭ. Кѵm s'аѵ dat ші se даѵ ideĭ попоѵлаѵĭ ƒранцez? prin ѯargoапеле провінціале саѵ prin літва луĭ Fенелон? кѵm se даѵ ideĭ Цер-

www.dacoromanica.ro

manilor, prin ţerrъl bienez saŭ sъsesk, or prin limba luĭ Goette? Kum aŭ luat ші laŭ ideĭ Grecіĭ reţeneraţіĭ prin vorbele turceţі ші italiene, prin kunuţis, Bakchevanos, kadis, topchis, saŭ prin esnulsia unor asemenea mіĭ de vorbe ші reîntreţiреa în celle strъbune ші viіtate? În kare popol s'aŭ întrodus saŭ s'aŭ putut întrodучче ideĭ printr'o limbъ inkulate ші desmъţatъ? Ka sъ dea ціne-va popolulуĭ ideĭ, katъ sъ aibъ el maĭ ъntuĭŭ ші sъ le aibъ într'un kіp lъmurit în kapul sъŭ, sъ nu fie înkurkate, kъ atunchĭ orĭ kum va skrie, nimenĭ nu'l prichepe. Maĭ ъntuĭŭ de toate, dela un skriitor, în toatъ lumea se vede stil, ші toatъ ideea, ші toatъ nuanţa ideeĭ su'şĭ aibъ numele sъŭ: sъ nu zikъ adikъ ші onorіĭ, ші prosіtъţіĭ, ші onestitъţіĭ ші stimeĭ tot cinste; sъ nu zikъ ші la birtuos înbunъtъţіt, ші la ammelіorat înbunъtъţіt. Skriitorul sъ înţelleţe kъ se kubine sъ ţie maĭ mult de kът popolul, ші popolul, kъnd la o karte în mъnъ, va sъ maĭ afle, ші el kъte чева, adikъ ші ideĭ ші numele ideilor acellora. Dela skriitor dar sъ se cearъ stil, ші zikъnd stil

www.dacoromanica.ro

nu ва съ zikъ вorбe innoбiле ши eteroцene ку întreгул унeй лimбe; дела скriitорул Romънn съ se чeaръ stiл Romънn, ши de бърбat, съ se чeaръ metot. Къte-ва вorбe, ши de nu se prичeп de вулг, ънsъ вулгул че a înвъцat карте întreaбъ ши e îndoit фолosit. Че se фолoseцe вулгул de ва transnortá чine-ва пе боierii în toate църеле ши în тоцi seколii, ши ва zиче боierii Snanieй, боierii Fранцeй, боierii Enгliтereй, боierii Unгарieй, боierii din Псалmist, боierii Ateneй? nu e маi фолosit кънd se ва zиче Kortецii, Пairii, Lorzii, Магнацii, Prinчипii, Архонцii? Întreaбъ яр чine-ва че se фолoseцe ромънул, de ва zиче onoare ши nu чinste? întreб ши eу, че se фолoseцe яръ de ва zиче чinste ши nu onoare? Че se фолoseцe грекул дака zиче опла ши nu aramata, astinomia ши nu полiцia? Se фолoseцe atъta къt se фолoseцe орi-че om кънd are ал съу ши nu ъmблъ îmnrumutъnduse. Кънd este ка съ ne куръцim лimва de strainismi ши de вorбe пarasite, кънd este вorба a se da Romънuлui o лimбъ маi кулtъ de къt чeea че a авut пînъ акum; кънd este вorба a desбръка лimва de ni-

www.dacoromanica.ro

ніце дордоале че о фъчеа рідіколъ кыр ачелора че 'ыў dat ачелле дордоале, атынчї пе аппукъ ка ніце пъвъдъї simtimenteле simпatieї кътре попол; шї în фaпteле шї пыртъріле noastre пу дът пробе de кът кум am пytea съ 'л (прекупецім) шї съ'л degradът маї мулт. E рушіне, domnілор, съ комватем ку атъта рътрte tot че este adevърat Roman шї съ не фачем апъръторії упор ворбе, пе каре пе кът ле-ом діпе пеа тъта ne sunt ніце svвenірї алле упеї епохе de плъns шї de рушіне (печетеа) склавієї пе фрынціле noastre. Ромънї, ацаці-въînапої літтереле шї ворвеле noastre, къутаці-ле претътindenї пе унde se ворвеще лімва ромънъ, къцаціле în къріле noastre în manuskriseлор noastre, în лімвеле svроrї, în latina, шї restaвілідівъ în drentъріле noastre. Ку літтере strъine, шї ку лімва кърпітъ ацї фost атъцта секолї, шї цідї кум ва mers; черкаці шї ку алле noastre шї вецї vedea кум въ ва mерце. Vedeцї каре a фost куцетъл skriitorілор поцрі челлор маї марї. Че drum в'a deskis Іапаке Въкъреskул, П. Іорковічї, П. Маіор, Шінкаї, S. Клаін; чітіцї прекувінтъріле Ръпosatълуї Архіепіskоп Veniа-

www.dacoromanica.ro

min ал Молдавіеї. Бърбацїї ачецїа аў кцetat, аў вегиат, аў assvdat пентрв вої. Respектацї пърегіле ачеллора че аў кцetat пентрв бінеле вострв, пв фачецї ка ѫvdanii че îшї ччіdea профецїї. A! Romънie, къчї п'am лакръмїле Іерімеї, къчї пў am svффлетвл лвї чел превъзътор, ка съ плънг кът плънцea ел четатea чea Съntъ! Тв 'цї аї адънат кў оцet шi кў фіере пе тоцї кълцї 'цї аў воіt бінеле, шi te-аї лъsat афі атъцїтъ de чеї че 'цї аў врzit пеіреа....

Însъ вїtasem къ еў îмї пвsesem în minte съ фіў пвмаї (кіеф) шi inimъ воіoasъ, фъкънd ачeastъ прекввîntare; въz кът m'a фврат апа шi пе nesimцite am îпчепвт'о a o da прin трацік. Че пе svnt de фолos лакръмеле, кънd ворбім de stiл? Чер оаменїї съ se respектeze лімба, фъръ а цї пічї че е respектл, пічї че е лімба. Че respектаре dвмпеалвї кътре лімбъ кънd ziче: компрометат шi пвкомпромis, че respект аре кътре лімбъ кънd i se паре къsînt рвмънецї espresiile, «tînървл омў, ага din Snania, пвотъцї політіче, газетъ літералъ?» A ziче чine-ва «цірї політіче» este п'о рвмънie кврать, «пввелле політіче» п'о рвмъ-

www.dacoromanica.ro

nie maĭ gramatisatъ, or maĭ dупъ лоцікъ; «повітале політіче» п'о румънie макаronisatъ; a зіче însъ «nvoţьцĭ політіче» este o franцozie de innorant (nouveautés politiques!) Съ nу куцетацĭ къ еў фак ачі вре o iллysie; въ пу'шĭ o ia nimenĭ asупръ; пъкate d'aл de astea am фъкут тоцĭ; тоцĭ suntem пъкътошĭ. Ворва nvotate еў însумĭ am zis'o ъптъў лa № 1. ал Куріерулуі Romъn ал anулуі I. ші am zis'o în лок de nувеллъ. Nу m'am цінут ъпзъ ка orвул de гard, ші нічĭ n'am рis de чеĭ че аў zis : цірĭ ші nувелле, зікънd къ nу скріў romънеще; din контра am въzут къ зік маĭ бine ші m'am îndrentat: Îndrenteazъ te dar, domnуле ші dумneata орĭ чine eцĭ, фіĭ Romъn кум te чере партea чea съптоазъ a пацієĭ: кум te ва чере viitorimea. Чел пуцін înзацъ o гръматікъ оаре-каре; скріе чел пуцін лімза віserічеĭ, къ e прea dупъ o лоцікъ.

Nу ціĭ нічĭ o лімзъ кум se кide, къĭ de аĭ ці францозеще бine, дика nу ші рumънеще, аĭ зіче: компromis ка trimis, iar nу компrometat (comprometé! че рушine!) ка trimitat; nу цĭ o гръматікъ, каре e лукру коцiiлор ші o sъ te крez еў

www.dacoromanica.ro

къ цїї полїтіка, леціле, цїіпделе патуралe: Ецї ін цїіпделе авестеа вре ун Montesquieu, Бекаріа, Neфton, Галілеў? А! ша! еї фі цїінd шї dintr'унселе кът цїї шї din грѣматікъ, саў de веї фі цїінd маї мулт, de se noate цї фъръ грѣматікъ шї лоціkъ, ецї ун фел de *ἀγράμματος φιλόσοφος*.

Кў toate авестеа еў її лас не тоцї ін паче, кънd 'шї ар ведеа лунгъл пасулуї шї 'шї ар кътá фіе-каре de меseріа луї, шї ар лъсá ін паче не чеї карі скріў пентру копіїї лор. Кът пентру mine, е біне венit шї чел кў ідеї, шї чел кў літъ' шї чел кў stil шї чел кў toate шї маї біне венit, шї чел кў слава шї чел кў глоріа, шї чел кў конїнура шї чел кў коїфура, шї чел кў коафюра, (пумаї съ пуї пеа фіе ашá чиfуліть ор вілвоiатъ) віе тоцї, аїъ ун скоп шї о фрѣціе шї toate se dreр înчетул кў înчетул. Чел че зіче ънсъ къ пумаї уна е бунъ шї алта пу, чел че se крede къ е автор маре de ва зіче крѣiасъ шї пу реціпъ, чел че претинde a ретъпеа ін ретъчіре шї deфаїмъ не чел че пу ва съ ретъіе кў думпеалуї, не ачелал, шї de аш авеа еў вре о пуртере съ 'л пріimesк, пу 'л

www.dacoromanica.ro

пріімеџе Naџia, пѵ 'л пріімеџе Viitorimea de воitor de fine.

Am strîns вокабѵлаrѵл avesta; am însemnat лa fie-каre воrъ de ve oriџine e, кѵm se ziче ne рѵmъпеџе saѵ кѵm s'ar пѵtea ziче, ші ѵnde пѵ s'a aflat воrбе din лimба воrbitoare, am алеrrat аколо de ѵnde ne este ші пѵmеле, ші каrnea, ші sъпџеле, ші пептѵл, ші ъnsѵшї лапteле ve 'л am sѵnt (1) Romъпѵл în doъ капete алле esistinџeї salle are d'o parte nascere ші de alta morire; eatъї konfinii saѵ xotareле de tot romane. Dела ѵn капет пîпъ лa алтѵл viazъ, trъieџe, simte, vede, aѵde, rîde, плъпџе, воrбеџе, ъmblъ, шade, doarme, se mîшkъ, strъbate, se лѵптъ, sѵdъ, ші лa лѵптъ пѵne вraџ, пепт, îшї varsъ sъпџеле (2) ші кѵm s'ar пѵtea, din toate avestea a ешї o slavъ ші пѵ o glorie?! la лъsaџї, domniлor, къ glѵmiџї toџї къџї въ prefaceџї къ пѵ џiџї ve ва sъ

(1) Român Romanus, karne, caro carnis; carne, sъпџe, sanguis, sangue; пепт, pectus; лапte, tac, lacte.

(2) Toate воrвеле astea sѵnt romane.

www.dacoromanica.ro

zikъ glopia. Pentry sъtean avi ny e vorba, el a vitat'o de mvlt ши în zioa de astъzi el ny se disputъ nici pentry slavъ nici pentry glopie; ши de kъnd ne-am slavonit noi ши tot ayde din gypa noastrъ slavъ, el nici ny biseazъ la dъnsa. Daka vrezi sъi dazi ideï, dezentazi'l, rezeneragi'l, ny'l lъsazi fъrъ karte, say ши ky karte ny'l lъsazi bykep. De vezi zice de onoare, dymneavoastrъ o înzelleznezi, daka ny fanta înkaï vorba; Sъteanyl a vitat'o, ши kъnd îi snyi lyi de vinste, el krede kъ say vrei sъi daï ay mai mvlt kъ vrei sъi iei vre o vinzeakъ; lyi ky vinstea i se dyve mintea la kъrchimъ; ny înzelleze ve vrezi sъ înzelleznezi dymneavoastrъ. Kъnd va fi sъ înzelleagъ ши el aveea, el se esprimъ ne limba lyi vea simplъ: «om de omenie» yar ny «om de vinste» kare este o tradykzie ad litteram din frasyl franzez homme d'honneur. «Om de vinste» nentry dъnsyl e avella kare dъ ky okaoa say ky badra yar ny ky vinzeaka.

Mai zik yar vnii: bine, destyl destyl bedem kъ vorbele avestea synt kyrat slavone, vngyreszi tyrkezi etc, ny synt rymъ-

www.dacoromanica.ro

пеџї; însъ че аїъта stърѵїре а ле skoate афаръ? пѵ кѵмва лімбеле челле-лалте sѵnt пѵмаї de ѵn elemenț? пѵ вezї къ лімба еллепъ are атъіеа борбе asiatiче ші eџintene? пѵ вezї лімба enґlezъ џ‹ѵмътate ґermanъ ші џ‹ѵмътate галлъ? de че ші лімба noastrъ съ п'аїбъ борбе strъine каре s'aѵ пъmîntenit, ші s'a denґrins лѵмеа кѵ dъnseле? — Бѵпъ борвъ, бѵпъ întrebare; însъ domnѵле ашá ар ѳі кънd ар ѳі ші ла noї ашá; dar вezї, ла noї пѵ merџe лѵкrѵ tot ашá.

În Greчia aѵ venit Fenїчienї, попоаре din Asia ші din Aґrika, ші тоџї în прѣѵnъ amestekъndѵ'шї ші лімва ші datineле ші denґrinderile ші съпџеле, ѳormarъ o паџie каре пѵ se пѵmi нічї Fenїчienї, нічї Eџintenї, чі Danaї, Ахеї, Еллепї ші în ѵрmъ Greчї. Атът авеа drept чеї din Asia къt ші чеї din Aґrika, ші аколо ѳѵ ѵn ѳel de assoџiaџie, ла дъпшії нічї борвеле eџintene, нічї челле ѳenїчiene пѵ ерá strъine, ерá алле лор ка ші челле че маї ѣкѵръ în ѵрmъ.

În Enґlїtera se amestekаръ Галлї ші Saksonї, ші локѵїtorїї Enґlїtereї пѵ se пѵmirъ нічї Галлї нічї Saksonї, чі

www.dacoromanica.ro

Enrlezĭ, adĭkъ formaръ o naţie ce nъ era nicĭ gallъ nicĭ Saksonъ ші o limbъ nъoъ, amestekatъ ші ea ka ші naţia, ikoanъ foarte asemъnatъ naţieĭ. Amestekat e Enrlezъl, amestekatъ îĭ e ші limba; iar o assoţiaţie, amestik de kapitale; la dъpші iarъ borbele galle ші ţermane nъ sъnt srъine sъnt alle lor.

La noĭ nъ merţe lъkrъ, kъm am zis, tot aşá. Romaniĭ din Dakia, n'aŭ format altъ naţie nicĭ altъ limbъ, aŭ remas tot Romъnĭ. Kъraţĭ kъrъţeĭ, în linie dreantъ dela Romъlъ? ba întrebá ţine-vá. Kъraţĭ ne kът not remъnea naţiile de kъrate, kъraţĭ kъ nъmele kъ nъ ші 'l aŭ skimbat, kъraţĭ kъ datinele kъ nъ ші le-aŭ skimbat, kъraţĭ kъ gъvernъl ші kъ ţara kъ 'ші le-aŭ nъmit tot-d'auna romъneşĭ; însъ aŭ venit între eĭ Slavonĭ, Ungurĭ, Grecĭ, noate ші Tъrcĭ. Nimenĭ nicĭ n'a nъtъt nicĭ nъ 'l a sъffert ţine-va sъ'şĭ îmnъie nicĭ nъmele nicĭ leţile nicĭ datinele; din kontra a stat ka strъin, ші d'a remas ací el ші kopiiĭ lorĭ, de s'a înkъskrit, a kъtat sъ prin-imeaskъ leţea romънъ, limba romънъ, datine romъne, a

www.dacoromanica.ro

кѫѵtat sѫ se nѵmeaskѫ Romѫn. La noï n'a fost ашá talmeш Балmeш, че e ал тѫѵ ал meѵ, ші че e ал meѵ ал тѫѵ; ла noï n'a fost assoцiaцie. A fost o naцie че s'a цinѵt nрintre seколí ші калamiтѫцií, че 'шí a konserват karakterѵл ші tinѵл oриginar, че a nрiimit ne strѫin ка oasne ші 'л a onorat кѵ nѵmele de Romѫn atѵnчí кѫnd a чerѵt a se konformá кѵ лецiле цѫreï. A fost o naцie ка ші Grечií карi, orï кѫt de кѫzѵцí erá, a кѫror limbѫ nonѵлarѫ orï кѫt erá de amestecatѫ кѵ ворве tѵrчецí ші italiane, кѫnd s'aѵ regenerat aѵ simцit кѫ sѵnt Grечí ші кѫ aѵ ал лor, ші цarѫ ші limbѫ.

Noï ка ші Grечií am кѫzѵt кѵ adевѫrat, însѫ nѵ ашá de ѫos ка ші dѫnшiï кѫчí în tot-d'aѵna am авѵt ѵn колц de nѫmînt ѵnde sѫ nѵtem înѫлцá тѫmnлele noastre, ѵnde sѫ deskidem брацele strѫinilor, ѵnde sѫï nрiimim ші nre eï, ne ачецí Grечí, sѫ le deskidem шкоале snre a'шí kѵltivá ші nropagá limba ші sѵвenirile, ѵnde sѫ ne ѵгѫm ла Dѵmnezeѵ în limba noastrѫ, ѵnde sѫ ne nлѫnцem ла Gѵвern în limba noastrѫ, ѵnde Gѵвernѵл sѫ ne askѵlte ші sѫ ne resnѵnzѫ în lim-

www.dacoromanica.ro

ва поastръ, ші кънd a вenit o епохъ de рецепераџіe n'am пътът ѳi певоіцї a înчепе dела toate. Біецїі Gречї ѳуръ певоіцї dela toate a înчепе: зечї de мїї de ворбе strъine a лепъda din лімба лор; ѳуръ певоіцїînsъші пътеле de Gречї ші de Еллепї a ші 'л лъá înапої, къчї se пътка ῥωμαῖοι. Noї nĕ-am пътit ші ne пътim tot Romънї, ѳрацїї меї. Nътаї noї din ачea паціe potentъ ші împърътeasъ, пътаї noї dintре тоцї ѳрацїї de ачeeашї ѳamiліe ne маї пътim Romънї; ші ваї! пътеле пърінцілор поцрі, пъ 'л вом ѳi konserват doаръ ka съ 'л desonорът! Ецї Romън, domnъле? рътънеще ворбещї? Dака dар ворбещї ротънеще, слава ші чinstea nъ sънt ворбе ротънещї .Орї minцim кънd зічem къ sънtem Romънї, орї minцim кънd зічem къ e лімба ротънъ asѳeл кът o ворбім.

Съ лъът dар лімба латінъ ва зіче алтъл dака sънtem Romънї. N'авem требуінцъ s'o лъът пentръ къ o ам цінът ші o цінem; însъ лімбеле, de ші sънt tot ачелеа îшї аў ші елле ѳaseле лор. Платон ерá Еллен ші n'a skріs лімба луї Omер, Gречїї de astъзї sънt Еллепї ші nъ skріў лімба луї Платон, ші кът toate

www.dacoromanica.ro

avestea ші лімва луї Omer ші a луї Платон, ші a Grecїлor ѓeцeпeрацї, tot лімве еллene sunt.

Limba noastrъ e romanъ ka ші чea латінъ însъ sубt алтъ ѓase: ші акум e ворба пумаї de a o кълтівá ші a o кълтівá ва sъ zікъ a o кuрuцí, a o înnобілá, aї da o edукацie dупъ патuра eї, ші aa edукацia aчeasta sъ ѓim ky луаре a minte ka aa орї чe edукацie. Ny din toate ѓamiллiле esў копії вупї; ny din пепеле тytулor скрiitорiлor ese лімва кум se kade sъ easъ. În каселе унde tata ъмблъ într'o парte ші mama într'алта, копії zъў, aў ѓeл de ѓeл de ѓisionomiї, ші кум or ешí кънd s'or ѓаче марї, Dумnezeў маї цie. Скritорiлor чe daў ші прin упгурie ші прin славонie, ші прin ѓranцozie ші în dreanta ші în stънга, чe арънкъ пе хърtie чe ле-o venі ѓъръ кuцet, ѓъръ унime, ѓъръ întreцime, кум ле sunt урmърiле ашá ле este ші лімва.

Чe пъкат пentry ніцe kayse atът de înделлese ші atът de naцionале, sъ assуde чine-ва atъta, sъ ворseaskъ atъta, sъ кielтуiaskъ atъta, ka sъ'шí ѓakъ atъua boitorí de ръў!

www.dacoromanica.ro

Iar se maĭ skoalъ o întrebare: «Bine, bъzuĭ kъ vorbele fenecĭiane shi eghiptene nu sunt strъine în limba ellenъ; vorbele galle shi germane nu sunt strъine în tsa engliezъ, kъ la noĭ sunt strъine telle unguresshĭ, slavonesshĭ, shtsl: am bъzut atsasta; dar de tse sъ nu priimim shi noĭ vorbe strъine kum priimesk shi alte limbe formate, kum priimia limba ellenъ formatъ, în skrierile luĭ Senofonte, kum priimesshte limba franţezъ astъzĭ?» — Sъ priimim, domnule, tsine ziše sъ nu priimim; sъ fie ъnsъ tseva vorbe de kostume, de datine strъine, de dregъtorii strъine, vorbe tse addук aminte un lok, o ţarъ, o epohъ; nu însъ shi vorbe kare ne derradъ. Am zis kъ numele, fiinţa, noastrъ, karnea, sъnţele ne sunt rumъnesshĭ, shi'anoĭ slava, tinstea, slobozenia, mila din noĭ, kare sunt frukтele omulуĭ, sъ ne fie strъine? noĭ sъ n'avem nitsĭ de kum? — oastea, armele, nedestrĭ kъlъreţii sъ fie rumъnesshĭ, shi desfrstva, rasbodъ, sъ fie strъine? n'or fi avъnd astea nume în limba Romъnъ tsea mare, n'or fi avъnd nume la frańzii noţrĭ? Aшzĭ de un pom, îţĭ spunъ kъ se numesshte Portokal prekum lo-

www.dacoromanica.ro

кѵitorѵa Romъnieĭ se nѵmeщe Romъn; temeлliа лѵĭ se nѵmeщe rъdъчinъ, prekѵm a Romъnѵлѵĭ, pičioare; materia лѵĭ чea maĭ tare se nѵmeщe лemnѵ ka a Romъnѵлѵĭ karne oase... învълitѵra лѵĭ, skoarцъ, ka a Romъnѵлѵĭ пелле; partea ѵmedъ ce čirkѵлъ printr'ънsѵa se nѵmeщe mѵst saѵ sѵk, ka a Romъnѵлѵĭ sъnцe; resъritѵreлe ce se împart din trѵnkiи лѵĭ se nѵmesk ramѵre, ka алле Romъnѵлѵĭ браце; înbestitѵra лѵĭ чea berde ші ѵmbritoare къ se nѵmeщe frѵnze, ka a Romъnѵлѵĭ пър, чene, sprъnčene; aѵzĭ къ frѵnza лѵĭ e grasъ, tare, ші în forma пърѵлinъ, къ forma ші mърimea saѵ fisionomia ачелѵĭ пом e егалъ кѵ a portokaлѵлѵĭ, къ флoarea лѵĭ e албъ, mirositoare atѵt кът îцĭ рекиамъ Paradisѵл ші naъчeріле primeĭ mirese че a ešit din mъїniле kreatoare алe лѵĭ Dѵmnezeѵ; aѵzĭ иаръ къ тоцĭ piktorіi, fisionomistіi въd, în Romъn, în kinѵл ші datineле лѵĭ, fisionomіi italіče ші datine Romane, ші къ limba лѵĭ îцĭ рекиамъ limba Italіeĭ, limba лѵĭ Virцiliѵ ші a лѵĭ Dante, ші îцĭ promitte o nѵntъ ferіčitъ кѵ Evropa čivilisatъ. Aѵzĭ пе ѵрmъ къ ачeл пом ce se киамъ

www.dacoromanica.ro

portokal ку toate xarakterístečele portokalúlúĭ, къ dъ niţe frúkte če se númesk mere pъdúreţe! orĭ ši maĭ rъŭ, къ se númesk rugoší de túfъ! Nú te-aĭ mirá? n'aĭ ziče къ minte natúralistúl, învъţatúl, filosofúl, patriotúl, boitorúlúĭ dúmitale de bine kare ba sъ te îndoaţe kú atъtea ideĭ ši adevъrurĭ, înčepъnd dela o atът de groasъ minčúne ? De če nú te mirĭ darъ kъnd îţĭ spúne kъ Romъnúl kú tot númele lúĭ, kú tot laptele če a súrt, kú tot sъnţele če îĭ čirkúlъ prin bine, kú toate bra-ţele ši peptúl lúĭ, kú toatъ inima lúĭ, kъ frúktele fa-kúltъţilor lúĭ, or sъ fie, milъ, prietešug, činste, slobozenie, slavъ?! O mare rъtъčire a noastrъ!

Asta 'mĭ e borba, domnilor, ši nú mъ pričepeţĭ saŭ bъ fačeţĭ a nú mъ pričepe. Eŭ asta zik: ka ničĭ strъinĭĭ ničĭ borbele lor sъ nú fie în kapúl búkatelor.

Nútem în čelle dúnъ úrmъ avea borbe strъine pe atът kът bom bedea kъ limba nú debine ničĭ asprъ ničĭ monstruoasъ, dúnъ natúra ši întregúl eĭ. Bezĭ o damъ parisianъ, înbestitъ în kostúmúl sъŭ naţionał saŭ dúnъ moda epohei; bezĭ ъnsъ ši

www.dacoromanica.ro

о брѫцарѣ антікѣ, о колапѣ саѵ піѫе черчеї готічї, ѵп шал а' siatik, о копчѵрѣ кіпезѣ, кѫпd ачеste ornamente eteroѫene sѵnt sinгѵratiче ла ѵп întrer omoѫen, de mѵлte orї sѵnt маї пікante ші маї interesante, дака dama are ачеса че se nѵmeѫe гѵst în toелetta sa. Amestекѵл ѣnsѣ de пѣрцї eteroѫene ѳѣрѣ гѵst, ѳѣрѣ kombinare, ѳѣрѣ регѵлѣ, ѳѣрѣ цiiпцѣ, în tot-d'aѵna ѳаче о карікатѵрѣ. Fie ші ла пої ворбе strѣine пе кѣт поate a ле поate iertá istoria паціеї ші арta, пе кѣт ачеstea sѣ n'addѵкѣ паралisie лімбеї ші паціопалітѣцiї noastre.

Ѣnsѣ ея m'am аппѵкат sѣ ѳак ѵп вокабѵлар ші прекѵвîntarea еші маї маре de кѣт dѣnsѵл. Атѣта ворбѣ пентрѵ вре о 1200 de ворбе! Ар авеа drentate sѣ zikѣ чine-ва: «s'a skremѵt mѵnтелe ші a пѣskѵt ѵп шоарече.» Кѵ toate ачеstea nѵ e нічї o minѵne; minѵnea ar ѳi кѫпd s'ar skreme шоаречелe ші ар паѫе ѵп mѵnte; ші mie, ѳiind кѣ îmї маї плаче маї mѵлt adeвѣрѵл de кѣт minѵnелe, îmї вені sѣ nѵ prea ѳiѵ atѣt de skѵmp ші екопомѵ în prekѵvîntarea mea; маї вірtos кѣ mѣ simѫiam ші dator a desѳаче пе ічї колеа ші піѫе векї datorії;

www.dacoromanica.ro

eŭ, zъŭ, nînъ akъm nŭ 'mĭ am dat demissia ла skris ka sъ dis-
пер пе kreditorĭĭ meĭ desnre kreditъл kъ каре mъ вор опо-
rá. Am вrъt s'arъt kъ ші d'akъm în înainte воĭ плъtí dъnъ
kъвiinцъ fie-kъrъia.

Kъ toate acestea ларъ de че sъ'mĭ defaĭmŭ eŭ sinгър во-
кавъларъл meŭ, zikъnd kъ e mik. Nъ e mik nicĭ de kъm.
De mik лъkrъ лъацĭ dъmneaвoastrъ, aĭъtea ворве славоне,
ънгърецĭĭ, търчецĭĭ ші цigъneцĭ съ ле аллъпце чine-ва din лim-
ба rъmъneaskъ? de mik лъkrъ лъацĭ dъmneaвoastrъ sъ se an-
пъче чine-ва sъ assъde ka sъ întoarkъ капъл ънор кокоане че se
amestikъ ші dъmneaлor în litteratъrъ, ші sъ ле fakъ a nъ maĭ
пропънцá ворве innoвіле? Asta e o лъптъ foarte маре, пентrъ
kъ kred кreцiпеле kъ kъ вorвеле воĭ аллънгá ші fапteле. A-
sta nъ e mik лъkrъ, e пreа маре, ші пrin ърmareа ънъĭ asfel de
вокавъларi se kъвепıа, dъnъ toatъ drentatea, o asfel de пrekъ-
вîntare ші o asfel de noskъвîntare. De веĭ fi kъskat ънsъ, бънъл
meŭ чititor, kът ле-аĭ петrekът, kълпа nъ este a mea, kъ eŭ
вiet 'mĭ-am nъs toate пътеріле ka sъ te fak sъ rîzĭ, dака nъ

www.dacoromanica.ro

de antaroniцiї meї immaцinaцї, чел'пуцin demine. Zikъnd: antoroniцi imaцinaцї, съ mъ înцeллeцї кyrat къ boй съ zik aшá nereaлї, înkinyiцї în mintea mea, съ пу каре кym-ва съ'цї плesneaскъ prin кап къ eў înцeллeг aшá syбцirї, syбцireї ka aца de пъиaжenў, nerdyцї de syпцireї, oбскyrї кът aбia її noate bedea лymea, ші пе eї ші пе skrieріле dymneaлor, saў чел пуцin че se înfлъ ka бroaska ka съ se fakъ boў, че цinъ ka цinцaryл пе ла yrekea леyлyї; съ пу каре кymba съ кyцeцї asfeл ші съ attinцї orrollїyл ла atъцia oamenї respektabilї; къ atynчї пу m'ammestik, eў n'am zis maї mylt de кът пymaї imaцinaцї. Aшá daka n'aї nytyt ride de dymneaлor, rizї înkaї de mine, къ m'am nys съ наў o kaysъ komynъ ші naцionaлъ fъrъ съ mъ însarчine nimenї, fъrъ съ'mї плътeaskъ nimenї, fъrъ съ am лaydъ, fъrъ съ am folos, fъrъ съ aspir ла вр'yn лaure пълit, niчї înkaї ла вre yn boziў. Rizї de asta nînъ te beї цine кy mъna de inimъ, къ yite, riz ші eў, kredemъ, de пymaї nочў; akym am înчepyt съ'mї kynosk пebynia: съ boй a fayчe пe niцe oamenї a krede къ synt fiї лецi-

www.dacoromanica.ro

timĭ aĭ ѵnor пъріnцĭ кърor ла поарtъ пѵmeле, кънd eĭ îmĭ îmпѵtъ пentrѵ че съ ле strik ѳrѵmoasa iллѵsie de a se kre-de бastarzĭ! O неѵnia mea! ші mare înцеллепчіѵne a tѵtѵлor че sпекѵлъ кѵ нецііnца noastrъ!

Ачí ерam sъ'mĭ termin прекѵвîntarea; ші îmĭ addѵseй a minte чева. O sъ вezĭ ѳoarte des, чititorѵл meѵ în вокабѵлarѵл ѵrmъtor пе ла'mѵlte ворбе semnѵл ачesta (?). Atѵnчĭ съ ціĭ къ пе аколо mi se înѳѵndъ toatъ прокопseала, e semn къ întrebѵ ші eѵ de че oріцine ва ѳi ворба ачeea. În алte локѵrĭ ларъ веĭ вedea ворбе славоne orĭ tѵrчещĭ, ѳъръ съ'цĭ arът кѵm s'ar пѵtea ziчче пе рѵmъпеще, пе ачеллеа съ ціĭ къ ші de ле лas аша sпънzѵrate, însъ mi'цĭ sѵnt маĭ sъпътoase ші маĭ вiĭ de кът челле-лалте. Nѵ ціѵ, zъѵ, de аш пѵtea eѵ în zioa de astъzĭ съ пѵѵ în лок de «вîrstъ etate?» Nѵ ціѵ че съ нѵѵ în локѵл ворбелор «isпas, гata, trеабъ, цeатбаш...» De вor кѵtezá алціĭ, de вor ці алціĭ съ пѵie алte ворбе, eѵ zъѵ пѵ'ĭ nismѵeск пічĭ de кѵm къ s'or ѳачче маĭ прокопsіцĭ de кът mine. Пе ѵrmъ мг, ла че съ zік ворвъ mare? пѵ кѵmва ла toate ворбеле

www.dacoromanica.ro

însemnate ачí în вокабулар ам пътът съ корresпунз dorinцелор ші ащептърілор унор рътъчіцї de radikaліщї ка ші mine? ла къte воиĭ fi аwрънd ші еĭ! ші пентрu ачеea въ рог съ мъ iертацї. Пъкатул мъртурisit аре прец маї къt o вірtute

I. ELIADE

www.dacoromanica.ro

Sлавоне, тѵгчеци, ѵнгѵгеци, немцеци, гречески...

A

Adъstare, слав. Aцentare.

Adънк, бѵлг. Профѵnd.

Акaret, тѵгч. Пропrietate § акaretѵгї авеrї, bѵnѵгї.

Алаѫ, тѵгч. Помпъ, кортеци пentrѵ соdemnitъци пrinциare, § ковоѫ ла петречегеа челлог могци.

Адішвегіш, тѵгч. Debit, dar'-авere. § релаци.

Amanet, тѵгч. Sirѵritate. § іпотекъ ла лѵкгѵгї пемішкътоare. § гаци ла лѵкгѵгї мішкътоare. § Deпosit ла челле jѵdікътогеци. § Ostaци saѵ ostinaци кънd se лаsъ ѵп от drent sirѵritate.

Ambar, тѵгч. Гънariѵ, Фънariѵ, orzariѵ, dѵпъ materia че копrinde basѵл.

A

Апѵгѵгеа слав. În tot d'aѵna, în пегпетѵѵ, în eternitate.

Аречѵѵ, тѵгч. Adjѵdikat, adikъ s'a dat atът, s'a пцци, s'a jѵtikat atът, ші se strigъ a r e чѵѵ! adjѵdikat!

Arпік saѵ xarпік слв. Бърbat: Фемее xarпікъ, Фемее бърbatъ, лукръtокге. § Актів.

Artan тѵгч. коапsъ.

Atirdisire тѵгч. Adjѵdikare, adjѵdikаци.

Б.

Бazакопіе слав: însemпeazъ пеаци ire, Фъгъ de леце, кгітъ, кѵ totѵл алта de че însemпeazъ

www.dacoromanica.ro

în ръгеле чеалог че о маї зік.

Бакшіш, търч. de бъут, de мъпъ бъпъ.

Basmà, търч. de nas de мъчї, пъsariў, мъччіпіў аінteў. § — De цers, sъdariў. § — De rît, stroфіў. Este în ъs ші batistъ пentръ чеалe алbe.

Баш, търч. ацціў.

Безї, слав. афагъ de, фъгъ.

Bez-пъ, слав. фъгъ-фъnd, abis.

Белеа, търч. assъnrire.

Белчіг, търч.

Betear, ънг. de o пътere къ волпав слав. Noї zîчem волпав ші din колo de Карпаці betear. Ka sъ пъ zîчem ънъл ъпа ші алтъл алта, саў ънъл sъ înцелеагъ алта de чеса че înцелеце алтъл, пътем sъ пе dъm тъпа ші sъ zîчem 'тоцї: inфirm, inвалid, ammалat, morbid, morbos.

Beteros, ънг. малadів.

Бечisнік, саў bez-чisnікў, (фъгъ чinste) desonorat, desonest; фіind ънsъ къ чеї фъгъ чinste sъnt ші міпеї, borba bezчisnіsк лъasse къ totъл алтъ însemnare înтre noї de чеса че însemneazъ înтre славї.

Бечisнічe, слав. desonestate, § miserie

Бізъire, sъmeцire, înкъmetare.

Бінà търч. ediфіціў, bastiment.

Бічў —de каї, флъstrъ. § De desastrъrї ка чъmъ, фoamete ectфлацелăў.

Блajin слав. ферічіт § bлъnd.

Блід, вas.

Боалъ слав. Деда греческъ βολη

www.dacoromanica.ro

dorĭk βολᾰ, barbarisat boдa, rъmnisat boaдъ, дoвire a гъvдvĭ, maлatie, morbъ.

Boboteaзъ, bor-boteaзъ, battezъд domnъдvĭ, epifanie.

Borat, слав. дела bor. латin. dives dela deus divus; гречеще Πλοῦτος ерà vn zeў; romънеще se noate зiче, авът, înавъщit, кv авегĭ аверos. § borat în banĭ, bъnos, пекvnios. § —în banĭ шi în кredit, oпvдent, пгепotent.

Богъщie, слав. авъщie дівіщie.

Боia, тъгч. въпsea дела греч βαφω, кvдoare, tintъгъ дела tingere, de vnde întinщere гъmънesк.

Боianщerie, тъгч. tinktъгъrie.

Боianщiў, tinktъгier.

Бокчеа, тъгч. дегътъгъ.

Бoдire, слав. a фi aммaлat, a деbenì aммaлat.

Бoлnав, слав. aммaлat, infirm, morbid, morbos.

Бoлoван, пetroў.

Bondoк, skvnd.

Bostanъ, тъгч. пепinet.

Bostanщiў тъгч. пепenar

Botez, слав. дела греч: βαπτισμα, пrin гrmare e maĭ bine zis battismъ, saў battesmъ.

Botezare, слав. bantisare saў battesare.

Botezътor, слав. bantistъ.

Brasdъ, слав. svлкў, esarътъгъ.

Brasлъ, тъгч. корпоращie.

Бrічў слав. гъzътoriў.

Brodeaлъ, слав. întîmnin, întîmплare.

Brvtar нeмц: пъїnar.

Brvтъrie, пъїпъrie.

www.dacoromanica.ro

Бръsdare, sъкare, arare, esarare.
Бъzънar, унг. teaskъ. Ачeastъ borbъ s'a întrъdъs къ bestminteле moderne. Bestminteле romanilor фiind тънiка, tora, manta, п'авеаў bъzънare ка дълameле, anteriiле, besteле, фракъriле ші mantaлonіi. Къ bestiminteле векі saў къ алле Rъmънълаї de цarъ are omъл sîn, пънгъ, teaskъ. De ачeea, че zîчem noї bъzънar не унгъrie, italіanъл zîче tesca. Teaskъ are ші гъmънъл кънd e în bestminteле лаї, iar nъ în челле унгъreцї, тъгчецї, хantъъreцї ші Dъmnezeў maї цiie кът. Iar bine къ am zis bъzънar ші nъ цепў.
Бъкоавпъ, слав. Abечedar.
Бъrare, (?) întrъdъvere, вîrîre: 'да бъrat în каsъ, 'да întrъdъs.
Бъjъnire, слав. emirrare.
Бъjъnie слав. emirraцie.
Бълан, слав. вlond.
Бънъire, слав. пгепънere.
Бънъiaлъ слав. пгепъs, îndoiaлъ.
Бънъitor, слав. пгепъitor.
Бъsnî, слав. A sпъne фabълe a înшirà ла minчънî.
Basnъ, слав. Fabълъ.
Бîлчў, (?) sbor.

В

Веак, слав. sекол.
Bedenie, слав. în каre nъmaї terminaцie enie e слав: iar гъdъчina вede, e латinъ. Прin ъrmare vizie saў viziъne.
Векіл, тъгч. плепiпotent, § însъrчinat, § вікar, § локotenent.

www.dacoromanica.ro

Векіаеt, тѵгч: пдепіпоtіпцъ, § пгокѵгацie.

Вел, слав: mare.

Велеat, слав: datъ, an.

Весел, слав: воіos, алеггѵ, јовіал.

Веселіе, слав: воіошіе, алеггецъ, іларitate.

Beste, слав: пѵвеллъ, авіs, аппѵпцie § фъгъ beste: de o datъ, пе пеацепtate.

Bestire, слав: іпцііпцare, dare de цire, аппѵпцare.

Bestit, слав: іпцііпцat, аппѵпцat. § фаїmos, renѵmit, челевгѵ.

Bestitor, аппѵпцъtor, (іп ценегал) § апцел, (sакго-поетік) § егалd, іп termeni de кавалерie ла bътаіе, кънd bestitorѵл кіамъ ла лѵйтъ;да Romani фечіал,да гтечі кадѵчеator.

Вечернie, слав: весперъ.

Вечї, іп вечї, слав: іп tot d'aѵna, іп eternў, іп semпreternў.

Вечїнік, слав: eternѵ.

Вечіе, вечїнічіе, слав: eternitate.

Bizinеa, тѵгч: віланче.

Віjелie, слав: ѵгагап, пе ѵскat, tempestъ, пе mare.

Віклеап, ѵпг: Пегфid, artifічios, astѵц.

Віклеniге, ѵпг: a воі гъѵл.

Вікленілог, воitor de гъў.

Віклешѵг, віклеnie. пегфiditate, astѵцie.

Вілеаг іп — іп пѵвлік.

Віновat, слав: пъкъtos, кгіminал, кѵлпавіл. Е іп ѵs între алцї гомънї вогba кѵлпаш.

Віновъцie, слав: кгіminалitate, кѵлпавілitate.

Вінъ, слав: пъкat, кгітъ, кѵлпъ.

www.dacoromanica.ro

Biteaz slав: brав, валоros. § eroў.

Bitejie, slав: bravъrъ.

Вадікъ, slав: desnot, пredat, artхiereў, emiskon. Adevъrata însъ însemnare este desnot; din къte пredikate s'a dat ънъї arхiereў, sdavonъdaї 'ia maї nadъkъt desnotъd пе kare 'da tradъs în вадікъ.

Boїnik, slав: tare, brав.

Brajbъ, slав: diskordie, desbinў, desъnire.

Brajъ, slав: farmek, înkъntъmînt, înkъntъtъrъ.

Brednik, slав: П. Maior o traţe dela вere-dirnъs, berdirn mi fъkъnd anarramъ bredniг; Kъnd nъtem însъ, maї bine sъ zîvem dirnў saў demnў.

Brednivie, dirnitate, demnitate. Noї пе gn latin ,îa fačem maї antîk mi maї klasik mn, lignum, lemnu, signum semnu, dignus demnu, m'anoї indemnare, desdemnare saў sdemnare, sdegnare, dedegner.

Breme, slав: timnў. § bъnъ вremea, bъnъ seara. § De вreme ve, de oare ve. § în вremeve, ънde. —«în вreme ve» este fras ve nъ s'aъde în гъга nopolaъї ve nъ ţie karte; «în вreme ve» este o tradъkţie ad litteram a frasъlaў greчesk makaronisat εἰς καιρὸν ὑπῶ; «înвreme ve» nў s'aъde de kъt în гъга foţilor kъrtъraгї. Rъmъnъd în sat mi kopilaъd nîpъ e пе bъnţele škoalеї mi în braţele mъmeseї, nъ ţie sъ zîkъ: în breme ve. Nîчї ън înвъţъtor n'a aъ-

www.dacoromanica.ro

zit ѵn скодаr плъпгъndѵse: «daскъде, în вreme че шedeam кодо, a venit Tase ші 'mї a dat ѵna în snate.» ві ziче не гѵmъnie маї кѵrat de кът noї: «ѵїte, daскъде, ѵnde шъdeam кодо, aвenit ect... ші Rѵmъnѵл «ѵnde шъdeam, неїкѵдeane, venї чіокоѵл ect, ect ect. Vedeцї акѵma лimbъ: skimbat timnѵл în вreme, tradѵsъ вorba ггечeaскъ καιρός în вreme, ші фъкѵt εἰς καιρον ὁπῆ în вreme че! ші ѵnde? ну не цепѵкїї mameї, ну не вънцеле шкоалеї, ну în mijлокѵл цъгеї, ві în kasa цїгковнікѵлуї, a логофъtѵлуї, a гѵmъnѵлуї славоno-гъѵ-ггечit. Pentrѵ къ нїчї ггекѵл чел' bѵn ну ziче εἰς καιρὸν ὁπῆ ві ἐν ᾧ Adїкъ tot: акодо ѵnde, ші акодо фie în док saѵ în timn, ну не пазъ.

Breme, de вreme че, фiind кът: de вreme че ne-am bѵkerit, am remas bѵkerї; adїкъ фiind къ ne-am, ші ne-am, ші ne-am ші iar ne-am,... am remas ші вom remъnea bѵkerї, ect ect ect.

Bremelнік, timnогал. § пговisoriѵ. § trekъtor, § nestabiл.

Bremelнічеще, пговizoriamente, de o кат datъ.

Brъjbire, слав: desѵnire, dosbinare, a пѵne diskordie.

Brъjire, слав: fermekare, înkъntare.

Brъjitor, fermekъtor, înkъntъtor.

Brъjmaш, слав: кѵm съ se îmnaче гомънїї? noї ziчem маї ades brъjmaш слав; Молдовенїї маї a-

www.dacoromanica.ro

des dъшman tъrчеще (че nъ e îndoiaлъ къ bine dela гrеч: δυσμενής vitind не v, ъ). Бъпъцелій, zik inemik. Пе ънъл 'л a întrebat o datъ, кънd boia ka съ'л omoare: че врей maї bine? съ te snънzъre saŭ съ te nъie în цeanъ? ші ел skъrшinъndъse în кап ші maї stъnd niцel, a resnъns: «ціїї че? eŭ maї bine aш тънкà кашкавал.» De m'ar întreba ші не mine чінева: «че врей maї bine: връjmaш saŭ dъшman? eŭ aш resnъnde: «ba maї bine inemik, къ toate къ nъ пrea seamънъ къ кашкавалъл; însъ къцї inemічї не шъd ла masъ maї des de къt кашкавалъл.

Връjmънesk, slав: ostiл, dela oste saŭ oaste; nentrъ че съ nъ фie maї гънънesk ostiл кънd авem borba oaste, dekът францozesk?...

Въпaie флакъгъ

Bîrtejŭ slав: вortiче.

Bîrstъ slав: etate.

Bîrsnik slав: major.

Bîrsnічie slав: majorat.

Bîsaъ, slав: гamъ.

Г

Гasdъ, slав: oasпe, oasпete.

Гata, slав: ъte § disnъs. § Гata? гъsn: eatъ-mъ. § sънt гata, sънt disnъs, sънt пrепarat.

Гimпe. snin.

Гimnos. sninos.

www.dacoromanica.ro

Гълеа, тѫгч: валъ, bombъ, sfer ъ.
Гічire, тѫгч: debinare.
Гічitor debin, debinъtor.
Гдas, слав: воче, саѫ воче, de ѫn-de bovire, a ѕкоate глаѕѫд, аџіпà, а плъпџе не mort. Бочітѫд ла џагъ se фаче пгintr'ѫn фел de къntare monotonъ.
Гдasпік, слав: вокал.
Гдoaвъ, слав: amendъ.
Гдъѕѫire, слав: вочіferare, strigare, kiemare.
Год, слав: пѫd.
Гѫлічѫne — пѫditate.
Гопire слав: алдѫпгare, § persekѫtare, verb; persekѫџie, sѫbs.
Гosпodar, слав: пгінџ, § пгопrietar, senior. § економ пгопrietar dѫпъ îпџелдеѕѫд молдав, саѫ domnѫ економ.
Гosпodarie, економie de senior.
Гравпік, слав: ѫte, актів, челег.
Гравъ, слав: челдeritate, пгомtitѫdine.
Граѫ, слав: вогвъ, § verb.
Граніцъ, нем: конфінї, frontierъ.
Грешалъ, слав: кълпъ, § дефект. § пъкат. § delittѫ, § erroare, retъчire, amъџire.
Грешire слав: a комitte ѫn пъкат, § a грemit ші s'a abътѫт, s'a amъџit.
Грешit кѫдпабіл, § пъкътos. § фатъ грешітъ, — amъџitъ. § a ешit грemit — дефектѫos.
Грijanie слав: кѫтіпекътѫгъ.
Грijire слав: кѫгare, de ѫnde кѫгат ші кѫгътѫгъ, дѫкѫ кѫгат este aчелда пентѫ каге am авѫт кѫгъ § a грiji не водпав. a'л îmпъгтъ-

www.dacoromanica.ro

ші, а'л кумінекà.

Гrіjъ слав: кугъ, de унde кугare, партічініул кугat, ші апої кукъtor, кугътугъ.

Гroazъ, слав: спаїмъ, terroare.

Гroaznік слав: спъїмîнтътor, formidabіл, terribіл, redутabіл.

Гrozав, слав: terribіл orribіл § abominabіл (гrozав de урît.)

Гrozъвіе, слав: abominaціe.

Гroпніцъ, слав: цintirîm, чimitiріў.

Гръbire слав: жцire.

Гръbнічіе слав: челдeritate.

Гръire, слав: вorbire.

Гръitor, слав: вorbitor.

Гръniцare ші гръniцуire (ші маї гъў) demarкare, конфініre.

Гъsdoaїe, ші гъsdoaїкъ слав: osпeteasъ.

Гъsdуire, слав: а'л гъsdуї, а'л оспъtà. § a гъsdуї ла dъnsул, a traцe ла dъnsул.

Гîлчеавъ, чеартъ. § disпутъ, контестаціе.

Гîлчеviге, (se) чertare, disпутare.

Гълъціе тъгч: та паціў, лагmъ.

Гъsire, (?) афлare.

Гътеалъ слав: Апnarat. § тоалеттъ. ornatугъ.

Гîde, (?) каrnафіче, пгофетік саў маї поетік, отул съпцугілог, отул de съпцугї.

Гînd, унг: куцet, § s коп, пгојet.

Гîndire, унг: куцetare, § meditare.

Гîrbов, слав: гіebos.

Гîrbачў, слав: (bine къ пу s'a фъкут ...) пілў.

D

Da, слав: Апа.

www.dacoromanica.ro

Dajdie slav: imnosit, imnosiție, tribut.
Dalkaук, тигч: narasit.
Danie, terminație slavonъ, donație.
Dънитor, donator.
Darnik slav: liberal, ţeneros.
Datornik slav; kreditor.
Dator, detor, debitor.
Deal, (?) kollaïnъ.
De isnoavъ slav: din nou.
Delъ slav: — diplomatiче, akte. § — administrative, reţistrуrї, § — judikъtoreţiї, dosiere. Delъ însemneazъ în slavonește лукrare saŭ aktŭ, ші nrin уrmare orї че фашъ de хъртіі konrinzъtoare de aktуrї se noate zіче în ţenerel aktŭ.
Denie, slav: пребеrіere.
De obiţe, slav: котъn § пъdik § ţenerel.
Deosebire slav: distinţere, desnъrţire dare în latуrї diфferire verb, nentrу sуbstantiв, diфferinţъ.
Deosebit. distins. § diфferent, variŭ. § estraordinar. § desnъrţit.
Derbedeŭ, тигч: barabond.
Desbinovъţire, deskulnare, îndrentare, justifikare, skuzare.
Desluшire slav: lъmurire, esplikare.
Desnъdejde slav: disneraţie.
Desnъdъjduire, slav: disnerare.
Desnъdъjduit, slav: disnerat.
Desobiчĭnuit, slav: desbъţat, desbъrat.
Desnъгubire, slav: indemnisare.
Desnecetluire, slav: dessiţillare.
Destoĭnik, slav: kapabil, kapaче dela kapabil se фаче kapabilі-

www.dacoromanica.ro

tate, дела кепаче капачitate.
Destъĭnъire; слав: мъртъrisire.
Desъвîrшire, слав: пеrфекцioanare.
Desъвîrшit, слав: пеrфект, пеrфекцionat.
De-цeaba, тъrч: în deшert. § sъrda § rratis, § пе пimік.
Diatъ слав: testament (дела διαθήκη (?).
Dobitoк, вітъ animal, bestie.
Dobitoчesк, bestial, brъtal.
Dobitoчeце, brъtal, brъtalemente.
Dobitoчire, abbrъtire.
Dobitoчie, abbrъtisment bestialitate.
Doborîre, слав: restъrnare, dare jos.
Dobîndire, слав: obцinere.
Dobîndъ слав: фолos, interes.
Довадъ слав: пробъ, înbederare.
Доведire слав: пробare, înbederare
Dororîre слав: înкъдzire.
Dojanъ слав: renrimandъ, mъstrare.
Dojъnire, слав: îmпъtare, mъstrare.
Domirire: дъminare deцentare.
Домпол, слав (?) demol (?)
Draг, слав: скъmпъ, пreцios, amabil.
Draroste, слав: аффекцie § amor. § draroste пъrintească, ші a amорълъї, tinereце.
Drъгъц слав: amant.
Drъгълаш, слав: amabil.
Drъгъstos, amoros.
Dъx, слав: suirit, saŭ suiret, minte.
Dъxoniк, слав: конfesor.
Dъxовniчesк слав: suiritъal.
Dъxовniчire слав: suiritъalisare § mъrtъrisire.
Dъxовniчie, слав: suiritъalitate § конfesiъne.
Dъшman, тъrч: inemікъ.
Dъштъnesк тъrч: ostil.

www.dacoromanica.ro

Dѫшmъneцie, кѵ ostiлitate.
Dѫшѵmea, tѵгч: пагкет, nerter.
Dъїnѵire, verb: dѵrare, цinere.
Dъїnѵire, sѵbstantiв: dѵratъ.
Dъгnічie, слав: лiberaлitate, цenerositate.
Dîrjiў, слав: tenaче, (че цine tare) temerariў.
Dîrjie, слав: temeritate.

E

Челле маї mѵate кѵ *E* sѵnt гречещiї, ка евлавіе, ernenis молдовенesк, егѵmen, економ, enistat ect ect. însъ не ѵnde аў апѵкат sъ se zікъ sѵnt bine venite ка тоцї Grечії, шї ла ної шї în toate пъгцiле лѵmiї; еї аў ѵn пгівілецiў кѵm шї вогвеле лог. Еї se natѵгaliseazъ în оrї че цarъ, шї вогвеле лог în оrї че лimbъ.

J

Jaдbъ, слав: плъпцere петiцie, sѵпплікъ.
Jале слав: întristare, doлліў, лѵttў.
Jar, слав: кърbѵnї апшгіпшї.
Jаф, тѵгч: пгадъ.
Jълire, слав: плъпцere, лamentare, § a пѵrtà доллiѵл.
Jъгtфъ слав: фаче jъгtфъ, фаче sакгіфічіў; § ел е о jъгtфъ, е о вікtimъ.
Jъц staллъ, фотолліў, шiezў.
Jъгtфire слав: sакгіфікare.
Jікпіцъ слав: ггънarіў.
Jілав, слав: ѵmed.
Jілъвire, слав: ѵmezire.
Jілъвeaлъ, слав: ѵmiditatea, шї ѵmezeaлъ, materie romanъ шї terminaцie eaлъ, barbarъ.

www.dacoromanica.ro

Jівînъ слав: animal.

Jунîn, слав: domnŭ.

Jунîneasъ, слав: doamnъ. Nу krez къ пiчї o doamnъ маї ва sъ фie jунîneasъ; пiчї ун колопел пiчї ун maior маї ва sъ фie jунînŭ, ші însунї de ле-ar фi пунеле orї кът de славone; iar дака or вrea, фie-ле de bine, къ еŭ sунt omŭ ку edукацie, om пain de resпект кътre чеї marї, regaлist în toatъ пътerea кувîнтулуї: фечioriлor de reцї ле-оŭ ziче ку toatъ плекъчунеа, пrinцї iar пу кгъiшorї; doamneлor ле-оŭ ziче doamne iar пу jунinese; колопелiлor, maioriлor ect: леоŭ ziче domniї maiorї, iar пу jунîniї, Bedeцї, domniлor, soartea вorbeлor strъine кум se точesк, ші se înвекiesк, ші se narodiazъ în гуга adевъraцiлor гомънї.

Z

Zaвistie слав: деда za ші вistie, bedere în чева ку doriнцъ ку гъутate, in-вidie: însъ нецiinца aimbeї славone, de ші în къrцiле biseriчецї aчeastъ вorbъ 'шї a aвут în tot d'auna semniфikaцia sa de inвidie, dar între попол фъкутse a'шї дуа o însemnare de intrigъ, пîrъ, deфъimare minчунe.

Zaвistios, слав: inвidios.

Zaвistuire, слав: inвidiare.

Zadar, în zadar слав: (în пentu dar) în deшert, surda, inвan, în darnŭ.

Zadarnik, слав: deшърt, вап.

Zaiф, тур: indisпus.

www.dacoromanica.ro

Zanis, sdab: înskris.
Zarbъ, sdab: darmъ.
Zariф, tyrч: elerant.
Zaxerea tyrч: nrobisie.
Zestrare, sdab: dotare.
Zestre sdab: dote.
Zid, sdab: nerete ad kaseĭ § myr ad kyrgiĭ ші ad четъцiĭ.
Zidar, sdab: myrator.
Zidire sdab: berb, myrare edifikare § sybstantiв, edifiчiй.
Zidъrie, sdab: myrъrie.
Zdeĭre saŭ sdeire sdab: nentry anъ, desekare. § da yntyrĭ ші bykate, înkierare.
Zyлyф, bykdъ.
Zъbabъ sdab: retard, întъrziere.
Zъbabnik sdab: tardiв.
Zъbobire sdab: întъrziere.
Zъbredde, tyrч: rгidde, kapчedde.
Zъbor sdab: înkyietor, (da ynn) чеп (da obezĭ) § berrykъ, de ynde ші berigъ.
Zъborîre sdab: înkyiere, berykare, berirare.
Zъraш, sdab: arqine.
Zъdyx, sdab: kъddygъ, kadoare.
Zъdъrîre sdab: întъrîtare.
Zъdor sdab: înotekъ, § sirvritate
Zъdъrničie, sdab: demertъчнne, banitate.
Zъdojire, sdab: înotekare § denynere.
Zъmisdire, sdab: konчenere.
Zъnadъ, sdab: romънiĭ din Transidвania zik nea, de ynde ninqere; (ninqere ші zънadъ!) nytem zive nea, nibe saŭ neve, saŭ ші ninsoare kъnd brem sъ fim maĭ înqeddeшї de okam datъ, kytoate kъ între nibe ші ninsoare e o

www.dacoromanica.ro

mikъ diffferinţъ.

Zaraf, tyrч: banker kъnd se nerуţъtoreţe kу banї în syme marї. § skomtor, sъnd se nerуţъtoreţe kу amъnytyл, dупъ înţeллesyл че aў între noї zaraфїї.

Zъtirnire, sлав: îmnedikare.

Zîmbire, sлав: syrrîdere.

Zîmbet, sлав: syrrîs.

I

Iaz, sлав: лак.

Iazer, sлав: лак.

Iasmъ (?) monstrу,

Ianat tyrч: nismъ, yгъ înrъdъvinatъ, înвekitъ, ranк-yгъ rankoare.

Iвoвnik, sлав: amant, amorez.

Iвeaлъ, sлав: annarinţъ.

Iвire sлов: annarere.

Ieзae, sлав: rymerъtoriй.

Inak, sлав: ші чeлae лaлte, etчetera.

Isbyknire, sлав: esnлodere.

Isbytire, sлав: reeшire, reyшire.

Isbъвire, sлав: mъntyire, salвare.

Isbrъnire, sлав: desфavere, лikidare.

Isbъndъ sлав: yзyл între noї o лyase drent вiktorie, syчves, reyшire; însъ în sлавoneţe însemneazъ resbynare.

Isbîndire, sлав: resbynare. § reyшire, § a emi aievea, a se realisa, (s'a isbîndit вisyл). § vinţere.

Isвod, sлав modeл.

Isвodire, sлав: a da yn modeл, a inventa.

Isвor, sлав: fъntъnъ, sorţente.

Isвorîre, sлав: resъrire, sorţere.

Isróanъ, sлав: esiлiй.

www.dacoromanica.ro

Isronire слав: esilare.
Iskoadъ слав: sniou.
Iskodire слав: sniouare.
Iskусire, слав: ammъestrare: 'а a iskусit întrу toate, 'аа deurins, 'аа ammъestrat.
Iskусit, слав: mъestrу, îndemъnatik, abil, ку esneriimцъ.
Iкусinцъ, слав: abilitate.
Iskъlire слав: între noї луasse лок neutrу svbskriere, svbtînsemnare; în славонеще însъ însemneazъ mînjire, întinare, snurkare.
Iскълitуrъ, svskriitуrъ.
Iлаz слав: пъшунariй, пъшуне.
Iлоавъ (de) слав: din пуой.
Iшas слав:
Isnitъ, слав: tentaцie.
Isnitire, слав: tentare.
Isnoведanie слав: konfesiune.
Isnoведire слав: konfesionare, mъrturisire.
Isпravъ слав: resultat, ефект.
Isпrъvire слав: duччere în капет, reшire, terminare, finire.
Istečиne (?) saraчitate.
Istov, слав: termin, капет.
Istovire, слав: terminare.
Iubire, слав: amare.
Iunkъr, нем: kadet.

K

Kazan, trч: kъldare.
Kazпъ, slav: tortуrъ, tурment.
Kalavalй trч: mъlцime, § vulgй, § baraцй, § katrafuse.
Kalanod, trч: formъ.
Kaldarîmй trч: pietratъ, kadastrу, strat de neatъ.

www.dacoromanica.ro

Катъіъ, слав: фолоs, interes.

Капіце слав: темплу.

Каракатіцъ, слав: полипъ.

Караулъ, мъск: къstodie, гвardie, sentineллъ, верietoriй, верie.

Карвasara, търч: doranъ.

Kiezaш, унг: кауцionar, гarant, гesпъzътor.

Kiezъшie, унг: кауцie, гaraнцie.

Kienar, търч: marцine, bo·dъrъ.

Kiпzъire, слав: деliberare § конsъdtare § raцionare.

Kiел, търч: noriцinos.

Kiелie търч: noriцine.

Kior, търч: унiокiй.

Клефетire слав: калonniare, borbire de гъй.

Клополіцъ, слав: каппапіллъ.

Клопот, слав: капцапъ.

Клъdire слав: вегb конstrъire, зъb: ediфічій.

Клътire слав: вачіллаге.

Коajъ, слав: зкоагцъ.

Коborîre слав: desчindere, dare jos.

Ковачій, слав: ші унг: фаъг, фъъгаг.

Ковъчierie — — фъъгъrie.

Ковîrшire слав: есчеллdere, întreчere.

Колак, бългъresк, boem: унг: търтъ, tot че е къ фъіпъ, къ лапte къ оў ect.

Копак, търч: staцie, osпътoriй, dibersoriй.

Копъчire, търч: мънere, a mas поantea ла... a копъчіt:

Kontrакчій, terminaцie търчeaскъ: контrактant, întrenrinzътor.

Копачій, слав: arbъre.

Korabie слав: навъ, васеллй, bastiment.

www.dacoromanica.ro

Корѣbier, слав: matelot, merin, marinar.

Kotrѵnire, слв: invadere, ѵзѵrnare, конкѵistare.

Kotrѵnitor, слав: конкistant, ѵзѵrnator.

Краѣ, слав: реце. Прin вorbire поate s'a întrѵdѵs аѵeastъ вorbъ între ноі, каre апоі s'a ші narodiat. În кърциле Biseriчeі se bede къ Saѵл, Daвid ші алціі п'аѵ fost краі аі Iѵdieі чі împъраці. Реце s'a прiimit în ѵrmъ sпre întreцirea лimbeі, каre вine dela рецere, de ѵnde ші direцere, direгъtorie.

Krѵr, слав: чiклѵ.

Kѵдъ, ѵзгч: ѵзrnѣ.

Kѵramà, ѵзгч: апалоцie, пропорцie.

Kѵsѵr, ѵзгч: defect §, rest, ремъшіцъ.

Kѵчernik, слав: modest, плекат ѵмілѣ.

Kѵчernічie, слав: modestie, ѵмілітate.

Kъdeлніцъ слав: invensoriѣ, тъмъietoriѣ.

Kъdire, слав: тъмъiere, invensare.

Kъznire, слав: ѵзrmentare, tortѵrare.

Kъire, слав: пърere de гъѣ, репентire.

Kълire. вълг: temnerare.

Калік ѵзгч: (?) mendik, чermetor.

Калічie, miserie.

Kîrd, ѵзгч: (?) ѵзпъ, bandъ, stoлѣ.

Kîrmъ (?) ѵзbernaлліѣ, ѵзbernaѣ.

Kîrmѵire (?) ѵзbernare.

Kîrtire, слав: mѣrmѵrare, § împѵtare § nemѵлцѵmire.

www.dacoromanica.ro

L.

Lагъr, пеmц: кътпъ saŭ mi катп, кestre (în плъгал).
Lanц, упгур: катепъ.
Lаповіцъ слав: цегічідіў.
Leак слав: medikament, § senaцie, însъпътomire.
Leat слав: ann, datъ.
Lекуire, слав: însъпътomire.
Lesne, слав: фаччіл, adikъ de фъкут, че se поate фачче, franцezii n'aŭ вerbъл facere, mi zik facile.
Lesnire слав: вerb фачіlitare § sybs: фечіlitate.
Leшu, тугч: mortъчіпе § кadaвer.
Leшinare (?) sвenire.
Leшin (?) sвeniment. Bin oare aчeste doъ вorbe dela леш?
Likea, тугч: makuaъ.

L

Lorodnъ бълг: snosaliцiў, araвonъ.
Lorodire — araвonare, arвunire sakгъ.
Lorodnik,—пгокаг se ziче чел алаев чел хоіъгіt dintre пецitorі. § mire.
Lунtr(aш), bateлier, aунtrar.

M

Madea, тугч: каusъ, kestiune.
Maia, тугч: алуat.
Maiмцъ тугч: maї bine zikў fraцiї поцгі молдовенї, momiцъ.
Maxгamъ слав: въл, § цегrar.
Masлinъ слав: олівъ, maslin, олів.
Masлу слав. misterул че se фаче ку оллій, saŭ ку уnt de лемп. Mirў.
Migaлъ, бълг: minуцie § minуцios.
Mijire, слав: întreвedere, sуввedere.

www.dacoromanica.ro

Milъ, slav: karitate, saŭ xaritate, rraţie.

Milosîrdnik slav: nietos, karitabil, miserikordios.

Milosîrdie, slav: miserikordie.

Milostenie slav: ĸeimosinъ.

Milostiv, slav: karitabil, § rraţios.

Mireан, slav: laik, sekuлar, лumesk.

Miriţie, (?)

Mitъ, slav: uзuгъ.

Molitф, slav: niп.

Momire slav: amъţire.

Mreajъ, slav: rete.

Mukalit tзrч: komik, buфon.

Mukalitalk, tзrч: buфonerie.

Mupkъ slav: supplichiŭ, tзrment. § travallиŭ § лukгu, лukrare.

M rdar, tзrч: sordid, snork, snurkat.

Murdalik, — snurkъrie.

Moфлуz, tзrч : фalit.

Mучenie, slav: martiriŭ.

Mучenik, slav: martir.

Mъrar bulг: asin. (niпъ maĭ sunt mъrarĭ, че sъ ziчĭ, maĭ noate remъneа ші borba; k'o borbъ tot nimik)

Maĭdan, tзrч: piaţъ, kъmpie, kъmп.

Mîrlisire slav: adulare, linguшire.

Mъгulire slav: — —

Minrliere (?) kareţare § konsulare.

Mîndru bulг: sunerb, фier alтier.

Mîndrie, фiertate.

Mîndrire, sunerbire, însunerbire.

N

Naxt, tзrч: în naxt: în natзrъ.

Neaoш unг: kurat, indiţen.

Neam, unг: ţen.

www.dacoromanica.ro

Nenastĭ slav: femee, mŭiere, soție, konsoarte.

Neriob (?) stŭnid, stŭat.

Nerremit slav: infalibil, fără îndoială § neapărat.

Nerrijit slav: nepronețzut. § ne kŭminekat.

Nekaz slav: sŭpărare, neplăcere, amărăciune.

Nekăjire slav: sŭpărare, § întărîtare, § tŭrbŭrare.

Nemerire, (?) afdare § întîmplare, § ajŭstare.

Nemernik, varabond, fără căpătîĭ.

Nemete slav: grămadă, avalanș.

Nenorocire, slav: disgrație, infortună, nefericire, adversitate, § kalamnitate. § din nenorocire în nenorocire, din rău în maĭ rău.

Nenorocit, neferice, nefericit, sbîntŭrat.

Neodihnă, slav: neastîmpăr, inkietŭdine, nepace, nerepaos.

Neobosit, (?) infatirabil.

Neobičĭnŭit slav: neobičĭnŭit kŭ adŭkgŭ, ne înțăgat ne deprins kŭ adŭkgŭ. § adŭkgŭ neobičĭnŭit, nesŭsitat, estraordinar, straniĭ.

Neoprit, slav: neîmpedekat. § ne proibit, iertat, todorat.

Neorîndŭiadă slav: desordin, neregŭdă § konfŭsie.

Neostenit, infatirabil.

Nepovestit slav: nesprŭs; neaŭzit,

Nepomenit, slav: neaŭzit, immemorabil.

Nepotolit, slav: nestîmpărat, ne stins.

Nepotrivit slav: neasemănat, ine-

www.dacoromanica.ro

гад, неîмпегекıат, § dіsпгопогціопад § пекчвііпчоs.
Непгавіанік, sав: іллегад îлдецîtim.
Nerod, sлав: stчдt, § absчrd.
Nerozie sлав: stчдtiцie § absчrditate.
Nerodire, sчbs: sав: steriлitate inфекчnditate, sternitate.
Neroditor, sлав: inфекчnd, steriд, sterп.
Nesокotinцъ sлав. пекалкчд, § inконsideraцie, § disпгец.
Nesокotit sлав: пеконsiderat. § фъгъ мъsчre, фъгъ калкчд.
Nestatornічie sлавonisat, inконstanцъ.
Nestatornік, sлавonisat în ornік, inконstant.
Nesфîгшit, sлав: inфinit, neterminat.
Nesъвîгшit sлав: neterminat.
Netrebнік sлав: пефодositor, inчtiд § de nimік.
Netrebнічie, sлав: inчtiлitate.
Netrebчinчios sлав: inчtiд.
Netъгъдчit чпг: пеконtestabiд пеконtestat.
Netîлкчit, sлав: neesплікат, neesплікабід § пекomentat.
Netîлmъчit чпг: netradчs, § înтпеkos § пгофчnd.
Nечinste sлав: aффront; înфгчntare insчлъ § desonóre, члтрацйе.
Nечinstire, sлав: пепгецчire, neonorare, desonorare.
Nечinstit sлав: neonorat, desonorat, înфгчntat, aффrontat § малonest фъгъ хагакter.
Neînгrijire sлав: пепъsare, пегліцецъ.
Neîndгъsпеалъ, sлав: пекчгацйе,

www.dacoromanica.ro

timiditate, пекътezaнцъ.
Nisiп, nesiп, слав. aренъ.
Nisinarniцъ, пъlberariй, nisinariй.
Noian (?) пелаг.
Nojiцъ, слав: легъmînt.
Nъmoл (?) лimъ.
Norod слав: попол, попог.
Norok, (?) fortънъ, narte bънъ, narte: a авът narte.
Norочire verb: a ферiчî, a фаче пе чine-ва къ narte къ авегî. § sъbst nrosneritate.
Norочit, nrosner, fortънat, aввîntъros.
Nъbъшaлъ (?) sъффокаре,înnекъчune.
Nъbъmire, (?) sъффокare, astънare.
Nъвaлъ, слав: renezиne, imnetъositate.
Nъвълire, слав: renezire, nречinitare.
Nъdejde слав: snepanцъ.
Nъdъjdъire, слав. snerare.
Nъdъx, слав: asфiксie, înекъчune § azot, nentrъ rroane.
Nъdъшaлъ слав: sъdoare.
Nъdъmire assъdare.
Nъzъire (?) refъцiare.
Nълък (.)
Nълъчire (?)
Nъnъdire, слав: assaлtare, assaлaire.
Nъnrasnik, слав: snъsъrat, колосал, цirantesк.
Nъnaste, слав: asънrinцъ.
Nъnъstъire слав: asънrire.
Nъnîrлire (?) deфлъціare, desфлaцire, desnъiere. mътare.
Nъrав слав: înвъц rъъ: înвъцъл are ші desвъц.
Nъskочire (?) înventare.

www.dacoromanica.ro

Nътънг
Нътъгъў
Нътъфлецъ } stupid, idiot, bestie.
Нъук

O

Obadъ, jantъ.
Obezî, bende, катане, чепĭ.
Obidъ, слав: сусnin, сугiц § atristъmînt, kontristъmînt.
Obiчеў слав: denrindere, înвъц, datinъ, kostum.
Obiчĭnuire, denrindere, dedare, înвъцare: s'a obiчнуit ку гъуа, s'a înвъцat s'a dedat ку гъуа.
Obiчĭnuit слав: denrins, dedat, înвъцat. § ordinar, кunoskut.
Obлire, слав: netezire.
Obлу, слав: neted.
Obлъduire слав: nerb: administrare § sубst: administraцie.
Obлojire, слав: înплъstrare, a пуне плastrу.
Oboseалъ, слав: fatikъ.
Obosire, слав: fatikare.
Obraz, слав: фацъ, вĭлt, цеапъ: a окĭлуî гъў s'a zis цеапъ чі чеапъ, de унde nu surin-чеапъ, суnет-чеапъ, чеапа de d'asupra. цене sunt ачеа че пумim умерiĭ obrazuлуî. § фігуръ, § nersoanъ.
Obraznik слав: impertinent, insolent, nertinaче.
Obrъznicie, слав: impertinenцъ, insolenцъ.
Obrъnuire слав: reinфлamare.
Obrъjъnie, пreobrъjъnie слав: skimbarea лa фацъ, metamorфose, transфігурацie.

www.dacoromanica.ro

Olor тѵгч. (?) stroniat.
Obiŋe слав: комѵпъ, комѵпътate, § пѵвдік.
Obiŋime, слав: пѵвдік, § комѵпъ.
Obiŋesk слав: комѵп. § пѵвдік § цenerал. § ѵniвersал.
Obiŋire, слав: пѵвдікare,
Obîrnie, слав: oriŋine, înчепѵт, § sorŋentea ѵnѵї гъѵ.
Orлindъ слав: спекол, спекіѵ.
Orлindire, слав: спекiare.
Oror.
Ororîre.
Orradъ, слав: кѵрte.
Odor (?) don, ѕѵвenire.
Odrasdъ слав: ѕѵгкѵл, ѕѵгкѵгел. ѕѵгчел.
Odrosлire слав: ŋerminare.
Odaie, тѵгч. înкъиere, desпъгŋire, камегъ, stanŋъ.
Odъыш, тѵгч: ѵnгarisatъ, къмъгar.
Odaįdie, слав: bestmînt sakгѵ, ornament.
Окагъ, ŋігъпeaskъ, însemneazъ мъdѵдагѵл bъгbъterk; s'a лѵat drent insѵлъ, aффront, ѵлtraŋѵ: sѵnt sігѵгкъ чел пѵŋin dameле пѵ вог маї ziче de акѵm înainte ок агъ.
Окпъ, слав: saлînъ.
Окол, слав: чегк, ŋir.
Околire, слав: înконŋѵгare, аŋ-ŋігare.
Окrotire слав. skѵtire, аппъгare, пroteŋere, saѵ пroteŋiare.
Окrotitor слав. пrotektor, skѵtitor, аппъгъtor.
Окъгire ŋігъп. (вezї окагъ) insѵлtare, înjѵгare, ѵлtraŋiare.
Окъгmѵire слав. admtnistrare.
Одак, тѵгч. поŋie.

www.dacoromanica.ro

Onis slav. deskris, aistъ, snъmeraţie.

Onrire, slav. arestare. § nroibire, § înnedekere.

Onritoare, slav. nedekъ.

Oraш, vng. vetate.

Orъшan vng. vetъţean.

Ostrov, slav. insolъ.

Otnoшenie slav. adresъ.

Otravъ slav. venin, § noţivne § vikvъ.

Otъvire slav. avvenînare, învenînare ші adъnare în ironie: 'da adъnat.

Otîrnie slv. de diminеaţъ, matinalъ.

Oфiaire (?) nъaire.

Oхavnik slav. (?) penetvў.

П

Пагvъ, slav. nerdere, damnъ, davnъ moldovenеşte, ka skavn dela skamnў.

Пazъ, slav. verie kvstodie, vardie.

Пatъ slav. makvlъ.

Печete, slav. siţiliў.

Печетaxire, slav. tinъrire, § siţilare.

Пешkir, tvrч: ţerrar, manvţerr.

Пешin, tvrч: în datъ.

Пеţere (?) kavernъ, antrv, speluнkъ.

Пiперniţъ, slavonisat kv erniţъ, niperariў.

Пirnirиў, tvrч:

Пitik (?) nar.

Пiхotъ slav: nedestrime, infantarie.

Пiхotaш — nedestrv.

Плaтъ. slav: nagъ, nagament.

Плatnik slav: narabiл.

Плешvв, slav: kalvў.

Плокоп slav: nresent, regal, înkinъчvne.

www.dacoromanica.ro

Плоконіre, слав: înkînare, компліmentare.

Плуг, слав: aratrъ, дела arare.

Плъmадъ (?) ферment.

Плъmъдеалъ (?) ферment, ферbъmînt, фrъmîntatъrъ, фermîntaţie.

Плъmъdire, фermentare, фrъmîntare.

Плътire, слав: narare.

Повагъ, слав: rrevtate, sarчînъ.

Повагпъ слав: distilътorій.

Повацъ, слав: înвъцътъrъ, консіліій.

Повеste, слав. narraţie § фabълъ.

Повestire слав: narrare, § snvnere.

Повîrnire слав: întoarчere, плекare înkлînare.

Повîrnіш слав: клînъ.

Погогire слав: desчindere, dare jos.

Погогîш слав: desчindъmînt, клînъ.

Подвадъ слав: imnosiţie, anrarie, de vnde mi anrarà.

Подоавъ, слав: ornament, adornament.

Подобire, слав: adornare, înfrvmvseţare.

Појгіцъ, слав: пелліцъ.

Покъінцъ, слав: пепітепцъ, репентire,

Покъire, слав: репентire.

Полей слав: лvstrv. § целътъrъ.

Погекълъ слав. svnranvme.

Погекліre слав: svnranvmire, mai mvлt sure rъй.

Полк, слав: stoл, реţiment.

Полковпік слав: колопел.

Полог, mvskътarій.

Помапъ, слав: în memorie, лeimosinъ.

Помепire, слав: svвenire, remintire, ammintire, addvчere a minte.

www.dacoromanica.ro

Поnos, слав: пѫме гъѫ, resnѫme деѳаїмъ.

Поnosire слав: деѳъїmare, desnѫmire, калomniare.

Попrire, слав: arrestare, пroibire.

Пornire, пѫчedere, § esnedire esnediare, § mimkare. § sybst: denart.

Поrѫпкъ, ѫnr: ordin, ordonanцъ, komandъ.

Поrѫпчire, ѫnr: ordinare, ordonare комъndare.

Посак (?) moros.

Посomorît, ѫnr: seber, § întristat, § krynt.

Посomorîre, ѫnr: înkrѫntare § întristare.

Постѫ, слав: ajѫn, пъresime.

Постire, слав: ajѫnare.

Потекъ, слав: кърare.

Потiкnire, слав: împedekare.

Поткъ, слав: мъdѫлагѫа ѳemeesk; s'a лѫat însъ de niazъ rea пе кънd era rѫmънiї sѫnerstiцioшї; akѫm însъ kѫ чівілisaцia nѫ пrea пе sneriem noї de toate аллеа.

Поткоавъ, слав: ferrъtyгъ.

Потолire, слав: stîmпъrare, аллinare.

Потоп слав: dілѫвіѫ saѫ delѫвіѫ.

Потrівire, слав: egалare, egалisare § ajѫstare.

Потрівъ (d'o) egал.

Потroакъ, sърat.

Почire, desformare.

Пгавілъ слав: леце:

Пгавілпік слав: легал. § леал. § лецitim.

Пгавілпічеце слав: dѫпъ леце, легал легалemente.

Пгавілпічіе слав: легалitate. § леалitate, § лецitimitate.

www.dacoromanica.ro

Пravoslavie, slav: ortodoksie.

Пravoslavnik slav: ortodoks, drept kredinčios.

Praznik, slav: sărbătoare § solemnitate.

Прапорщик, slv: дела прапоре, stear: § sterar, § stindardier, sv-доkotenent:

Прапуre, slav: stindard.

Прeajmъ, щиr, § în прeajmъ în прещиr, din прeajmъ чiркoвечiн, de prin прещиr.

Прeastol, slav: altar.

Прevestire, slav: anunțare.

Прегътire, slav: препarare.

Predanie slv: tradiție, § прoпунere.

Prez, slav: neste, Prez-Oлt: neste Oлt:

Прекупещire, slav: revindere, trafikare.

Прекупец, slav: revînzător, trafikător.

Прemeneалъ, slav: skimb.

Прemenire slav: skimbare.

Препastie, slav: пречiпiцiй.

Presvstdвie, slav: прesepцъ § прeторiй ла tribunal.

Pribear slav: перегrin, § фугar. § varabond.

Прibeщire slav: перегrinare, emigrare, varabondare.

Прivealъ slav: spektaцъ.

Прiveлiще slav: spektakol.

Прivire, slav: кътare, § a se vîtà. § spektare.

Прigoanъ slav: persekуцie.

Прigonire, slav: persekutare, alunгare.

Прigorire slav: фriцere.

Pridвor, slav: peristil, § vestibul.

www.dacoromanica.ro

Пrieten, слав: amik.
Пrietenie слав: amiчie.
Пrietenuиr слав. унgarisat, amiчie.
Пrietenesk, слав. amikal.
Пriimire, слав. аччetarе (аа поaцe). аччenere, речenere.
Пrilej слав. окkasie.
Пrimejdie, слав. nerikol.
Пrimejdios, слав. nerikolos.
Пrimejduire, слав. nerikolare.
Пrinire слав. matиrare. § пропerare, аччелerare.
Пrinъ, слав. пропerauie, аччелerauie.
Пrinas, слав.
Пrinъшire слав.
Пrinoare, слав.
Пrixanъ слав. makиlъ § viцiй.
Пrиe, слав. чeartъ.
Пrичinъ слав. kauзъ. § kestiune. § kontestauie, лукrу de пrичinъ, лукrу kontestat. § e пrичinъ ла miлок: disпиtъ, чeartъ. § om de пrичinъ, om fatal.
Пrичinuire, слав. kauзare. § пretestare.
Проклет, слав. счелerat.
Проорок, слав. проfet.
Проорочie слав. проfeцie.
Проорочuire слав. проfetisare.
Проорочesk, слав. проfetik.
Проповedanie, слав. пredikauie, пredikъ.
Проповedиitor, слав. пredikator.
Проntea (?) филкrу, плиrал проntелле; вine oare dела проktелле, skиrtat din проtektелаъ.
Проntire sиsцinere.
Прослъвire, слав. глогifikare.
Пръвълie, слав. bиtегъ, § оffичinъ. § лукrътогiй. § волъ.

www.dacoromanica.ro

Пгъjire слав.
Пгъznyire слав. sъrbare, челebrare.
Пгъпъdenie слав. strikъчыне, § distrykцie.
Пгъпъdire клав. nerdere, § distrykцere.
Пгаѳ, слав. пылbere.
Пыstie, ynr. desert.
Пыstiere, — debastare.
Пыstietor, — debastator.
Пысnik,—eremit, eremitъ, anaxoret.
Пысnicie, — ermitate, ermitaцy.
Пазъ, слав. berie, кystydie, rbardie.
Пъzitor слав. кystod, berietor, rbard.
Пъгybire, слав. nerdere. § a фаче a nerde.
Пъгъsire, слав. abandonare, delъsare.
Пътare, слав. makлaare, § intinare.

Пîклъ (?) nerыгъ,
Пînгьrire (?) snyrkire.
Пъndъ, (?) berie.
Пîггь слав. (?) nrimiцiy.
Пîrjoл слав.
Пîлeaz, слав. trevere, назацy.
Пîrдit. слав. ars.
Пîгъ (?) акkысъ.
Пîrire, акkysare.
Пîrîш, акkysator.

R

Rasnъ слав. depъrtat, isolat; aa o narte.
Raй слав. naradis.
Ranъ слав. плагъ (se ziче intre basarabeni) вылъ.
Reвeneaдъ (?) ymiditate.
Resbire, слв. strьbattere, resbattere.

www.dacoromanica.ro

Resboĭ slav. insemneazъ tîhxъrie aa noĭ s'a avat în lok de bъtъlie, beaĭ, certame.

Rъsvrъtire, slav. rebelare verb § rebelie svbs.

Rъsmiriцъ slav. tvrbvrare, resnace rebelie § revolvцie.

Rъstriцe (?) desatrv, sventvrъ, reasoarte, adversitate.

Refenea tvrc. anadoцie.

Rob, slav. sklav, serv.

Rod, slav. frvkt:

Rodire slav. ģerminare, fekvndare,

Roditor slav. fekvnd, frvktifer.

Rvbar, tvrc. komparaцie, konfrvntaцie.

Rvdenie, slav. pъrinцie, affinitate, kvmpъцie.

Rvdъ slav. konsъnцe § pъrinte § affin § kvmpat.

Rъbdare, verb: svfferire, nъцire, paцientare. svbst: paцienцъ, svfferinцъ.

Rъboj (?) krestar.

Rъvaш (?) bilet:

Rъraz (?) renaos § nas, nvĭ dъ rъraz, nvĭ dъ nas.

Rъstiknire slav. (?) krvcifikare.

Rъfvire (?) akidare, akkitare.

Rînъ, slav. zel, dorinцъ.

Rîndvire, slav. ordinare, a nvne în ordin. § klasifikare. § nominare.

Rînzъ, nemц. stomax.

Rînjire, slav. rrinцare.

S

Sad, slav. plantъ.

Salъ (?) kolan, kolanъ.

Sbivire (?) sbîntare.

www.dacoromanica.ro

Sbîrâire (?) arîvire.
Sbîrvire, слав. înkreţire.
Sbon слав. § ѳamъ, renъme § лarmă.
Sbîknire, слав. падпitare.
Sdrabъn, слав: tare, robъst, валid, sъnътos.
Sdrobire, слав. sѳъrîmare, stribire.
Sein (?) grîvъ.
Semeţ (?) arrogant, avdaче.
Sîlъ, слав. пutere, tъrie, ѳorţъ.
Sîlire, слав. sѳorţare, konstrînţere a невоі пе чінева a ѳаче чева.
Sîlit слав. sѳorţat, невоit.
Simbrie, слав. salarîv.
Sinet, tъrg. dъkъment.
Skonire слав. kastrare.
Skonit, слав. kastrat.
Skornire, слав. înventare.
Skrîntire, слав. disлokare.
Skrînete слав: ţigalъ.
Skъlâmb, слав: smorѳ.
Skъlâmbare, strîmbare, smorѳare.
Skîrnnire, слав: grînţare.
Skîrbъ слав: greaţъ.
Slab, слав: debil § makrъ, (karne makrъ), ѳлак (ѳлаїкъ, ѳлеїкъ)
Slavъ, слав: grlorie.
Slobod, liber.
Slovъ, litterъ; în slavonеşte însemneazъ borbъ, kъvînt.
Slъgъ, слав: serв, § serbitor, § kamarier. § domestik, ѳечіor dи kasъ.
Slъjire, слав: serbire, a ѳi bъn de, ла: snre че slъjaţe? ла че е bъn, de че e bъn?
Slъjbъ, слав: serbiţiv.
Slъjitor, слав: serbitor.
Slът, слав: stroniat.
Sdъbire, слав: mъkrire, § debilire,

www.dacoromanica.ro

snerbare § лъsare saŭ redъsare: (nu'л sлъbi nu'л лъsa) § împuцinare.

Slъbiчune, slав: împuцinare (лa suфdet) debiлitate.

Slъbъnor, slав: paralitik.

Slъbire slав gloriфikare.

Smerenie, slав: umiлinцъ, umiлitate, modestie.

Smerire slав: umiлire.

Smokin slав: фikŭ.

Smotrъ, slав: revistъ, revisie.

Sobor, slав: sinod, konчiлiй.

Soй, tъrч: gaцъ, stirpe.

Solniцъ, slав: sъrariй.

Sorok, slав: termin.

Sorочire, slав: a arъtà terminъл, saŭ zioa, чitare, чitaцie лa jъdikatъ.

Sosire(?)advenire,arribare ajunцere.

Spermъ, katern, kaiet.

Sprijinire, sъsцinere.

Stakojiй tъrч: purpurriй, skarлatin.

Stariц, slав: dekan, prior, senior.

Staroste slав: primarъл unei korporaцii.

Statornik slавonisat kъ ornik, stabiл, konstant.

Statorniчie, konstanцъ.

Statorniчire, stabiлire, restatorniчire, restabiлire.

Stear, drapelлъ (чel de nedestrime) stindard (чel de kъlлъrime) bandierъ (чel de katarte лa vaselлe ші лa konsulлate).

Stejar, (?) cerrŭ, kuercie.

Straшnik, slав: sever.

Strъшniчie, slав: severitate.

Streajъ,slав: vardie,kustodie,verie.

Strejar, slав: vard, kustod verietor.

Strunare ші înstrunare, slав: înkordare, akkordare.

www.dacoromanica.ro

Strѫnъ, слав: koardъ.
Strѫgar, слав: tѫrnar.
Stabiлъ, слав: barierъ, obstakol.
Stъпiп, слав: domnѫ § desnot § natron.
Stînjinire, слав: împedikare.
Stîrb, съrb: mortъчнѫne.
Stîrnire, слав: întъrîtare, înbitare.
Sѫdѫire слав: mѫstrare, împrtare.
Sѫлiman, тѫrч: dres, фъioarъ.
Sѫлiцъ (?) пікъ, лапче.
Sѫrrкп, тѫrч: esiлiѫ.
Sфadъ, слав: чeartъ.
Sfat, слав: konsiллiѫ.
Sфetire слав: înbederare, dare пе фaцъ.
Sфetnik, слав: konsiллiar.
Sфeптік слав: kandeлarѫ, лѫminariѫ.
Sфinцire слав: santifikare.
Sфътѫire, слав: konsiлiare.
Sфînt слав: sant, sънt. § sakrѫ.
Sфîrmire, слав: фinire, terminare.
Sъdire, слав: плънtare.
Сълаш, слав: докѫинцъ § мънъtoriѫ: ѫnde a mas.
Съrak слав: повer, naѫner, miser.
Searbъd (?) палlid.
Serbezeaдъ (?) палoare.
Sîrrѫire, слав: (?) апплikare, adonerare, a пѫne toate пѫteriле.
Sîrmъ, тѫrч: fir de metaл,

T

Tabъrъ, слав: камп, kastre, saѫ kastra.
Taїnъ слав: sekret, mister, arkanѫ.
Taїnik, слав: sekret, misterios.

www.dacoromanica.ro

Такгіr, тѵгч: interogatoriѣ. § пгочеs вегbад.

Таdаz, тѵгч: вад, ѵndъ, ɸдѵкѣ.

Такmin, кѵ такmin (тѵгч:) пгin апгosimaцie.

Такîm, тѵч: assortiment, § sегвіціѣ de masъ.

Теапк, (?) ггътadъ, § колdет, вадdот.

Тејгеа, тѵгч: masъ, § kанторіѣ de вѣтегъ.

Темпіцъ sдав: înkisoare, кагчere.

Тібіmir, кгетъ.

Тікпъ sдав: (?) генаos.

Тікъdos (?) miser.

Тікъdошіе — miserie.

Тіпtіd, тѵгч: інконіto.

Тіst, ѵпг: оɸɸіцег.

Товагош sдав: soц, компанion § камarad.

Товъгъшіе — assoціаціе, soцietate.

Токтаї sдав: însѵшї, кіаг. § în пѵптѵд кънd § drent.

Токтеадъ, sдав: înвoire, аккord, конвенціе.

Токmire, sдав: înвoire, аккordare, kondiцionare.

Толbъ, ѵпг: — de sъцецї, кѵгкѵгъ, § — debînat, karnasierъ.

Топог, sдав: секѵге.

Топогаш, секѵгеdдѣ.

Треabъ, bѵдг: ɸачendъ, дѵкгѵ, § негоц, § каѵsъ.

Треапtъ (?) ггad: e înтrebare дака вine деда треvere, треакгъ ші к în п треапtъ.

Трebѵinцъ, sдв: невоіе, неvesitate.

Треаz, sдав: sobrіѣ, децент.

Трezire, sдав: децентare, § свапогare.

Трептелні(чеце)(?)ггadѵад,ггadat.

www.dacoromanica.ro

Trъdire, слав: a se гъне лъкгънd пепгеџетare.

Trъdit, слав: гънt de лъкгъ.

Trъdъ, слав: трaвалліў, фатікъ.

Trъn, слав: когпў: în славонеџе însemneazъ, кадавег mortъчінъ.

Trъnesк, слав: когпогал.

Tълътbaџіў, тъгч: nomnier.

Tълътbъ, помпъ.

Tъbъгîre, кампare.

Tъгъdъire, § унг: desmъгtъгisire denerare, § контестаге.

Tъгъdъiалъ унг: denaraџie.

Tъînъire, слав: a џine секгет: § askъndere.

Tîлкў слв: esплікаџіе, коment.

Tîлкъire, слав: esплікаге, комептаге.

Tîлmaчў, унг: interпret.

Tîлmъчîre, унг: interпretare. § tradъччere.

Тъmъdъire (?) medikare, însъnъtoшire, assanitare; se поate ші вindekare.

Tînгъialъ, лamentaџie.

Tînгъire, (?) лamentare.

Tîгг (?) merкat, кътпъгъторіў. § піаџъ.

Tîггъire, кътпъгаге, пгеџолаге.

Tîrnosire, слв: santifikarea biseriчеї.

NB. Trebъe, кать, (кать съ фачі)

U

Uліџъ (?) stradъ.

Uriaш, унг: (?) џігапte.

Urкare (?) sъire, asчindere.

Ursire, (?) destinare.

Ursitoare, destin, § пагкъ.

Ursitъ, destinatъ, destinaџie.

Uчепік, слав: — ла о doktrinъ saў філософіе, disчепол. § —ла шкоа-

www.dacoromanica.ro

лелe înчепътoare, шкoлar. § — лa челле кoллецiале ші лa arte елев. § — лa o meserie, нrinчiniant saŭ înчепътor. § — лa мънъstire новiцiŭ.

Uчenie, sлав: шкoалъ, § disчiплiнъ.

F

Fain, нemц: фin,

Fалъ sлав: лaŭдъ, § orrолдiŭ, § фastŭ.

Fалнiк, sлав: arътos, фastŭos.

Fълire (se) sлав: лъŭdare, rлoriфikare.

Farmek, rreч: înкънтъmînt, karmen.

Fermekare, — înкънtare.

Fermekътor — înкънtътor.

Fermakътoare — striгъ, striroaie.

Fiлdeш, тŭrч: aвoriŭ.

Fŭdŭл, тŭч: aлtier, фier, orroлios, sŭцerb.

Fŭшor (?) павiллaion.

Fъгъdŭiaлъ, ŭnг: нromisъ.

Fъгъdŭinцъ, ŭnг: нromissie.

Fъгъdŭire, ŭnг: нromittere.

Fъцarnik, sлавonizat кŭ arnik, înокrit.

X

Xaвŭz, тŭrч: basin.

Xaïmanà, тŭrч: вarabond, § флanor § rŭгъ-kaskъ, bate-nodŭгї

Xain, тŭrч: neгфid, § sneгjиr, § anostat, nesŭnnŭs, nekredinчios.

Xaлkà, тŭrч: вeгiгъ.

Xaмaл тŭrч: фakin.

www.dacoromanica.ro

Харачїлandismъ, тѵгч: ггечїтъ. adjѵdikaţie.

Харачїлandisire тѵгч: adjѵdikare.

Харечї, adjѵdikat.

Харнік, слав: (?) бърbат, актів.

Хасна̀, тѵгч: tesaѵr, bistierie, § reserbatoriѳ.

Хатîr, тѵгч: къртініre, ѳaboare, ггаţie.

Хаţіѳ, тѵгч: пелерin, înkinat.

Хаţеалîк, тѵгч: пелеринаţѳ.

Хелеţіеѳ, унг: лак, неţіпъ.

Хеггелîс, тѵгч: arment: (are aѳinitate кѵ armъsar)

Хеretisire, гтеч: гратѵлаare, конгратѵлаare.

Хеretismes, гтеч: гратѵлаţie.

Хотаr, гтеко-унг, (?) конѳin, ѳrontierъ § termin, marţine. — чеї дела хотаre, лimitroѳї, мъгţінеnї.

Хотъrîre, demarkare, § determinare, конkidere, deѳinire, § — лa jѵdikaтъ a da sentinţa, § sѵbst: sentinţъ.

Хотarnік, demarkator.

Хотъгнічire, demarkare.

Хотъrîtor; deѳinitiв, § determnatiв.

Хранъ слав: пѵтреţ, пѵtriment: кънd erà moda слѵвоніеї eram пе мъїніле попілог славоні, ші къгѵгагілог; еї пе botezà, еї пе влагословіа, еї пе ѳъчеа zanise; еї пе пѵпеа съ mînjîm кѵ деţетѵл, съ iskълім, еї пе zічеа влагороднічї, еї пе ѳъчеа mojîчї; ної лe dam пѵtreţ saѵ пѵtriment, ші еї îл пѵміà хранъ. еї пѵ ţіа съ вогвеаскъ кѵ віетле віте, ші de ачееа леа лъsat

www.dacoromanica.ro

пѵtreцѵл în паче, пѵ 'ла пѵmitxranъ; d'ar ſi цiѵt sъ borbeaskъ kѵ пъsъriле, лear ſi strikat ші лог чibѵл.

Хiъnire, slав: пѵtrire.

Хѵдъ, slав: blasfem.

Хѵлire slав: blasfemare.

Хîrkъ, kranъ, цestъ.

Ц

Цîrkovnik, slав: parakliser, klirik, el noate remъnea tot цîrkovnik, nînъ kъnd va maї brea sъ fie în starea de цîrkovnik:

Ч

Чeanraz, tѵrч: galon, basmanterie.

Чeanrazar, basmantier.

Чeas slав: orъ.

Чeasornik slав: orъ, § orodoцiѵ, § nendѵl.

Чeasornikar, slав: orodoцier.

Чeletnikъ, slав: prostitѵatъ.

Чerneadъ, slав: perreadъ, tinktѵrъ.

Чernire, slав: nerrire, § a пѵrtà dollixl.

Чernit, slав: în dollixѵ.

Чinste, saѵ чiste, slав: onoare, omenie.

Чinstire, slав: onorare, a omenì.

Чinstit, onorat, § onest, onorabil, Чirak, tѵrч: elev, § klient.

Чisdѵire, slав: пѵmъrare, § a пѵne kontribѵiцie proporцionalъ.

Чinovnik, slав: delegat, trimis, însъrчinat.

Чudat, slав: straniѵ, strabarant, bizar.

www.dacoromanica.ro

Чѫdire (se), sлав: sѫппъгare, desdemnare.

Чѫdъ, sлав: sdemnъ, desdemnъ, sѫппъгare.

Члеп, sлав: membrъ, мъdѫлаг.

Чіоban, тѫгч: пъstor, пекѫгаг.

Чіокirtire, bѫлг: (?) мѫtiлare, trѫпкіare.

Чіолак тѫгч: stroniat, ѫniman.

Чіокап ѫпг:

Чіопліre, sлав: netezire, § desrroшare.

Чіогап, тѫгч: (?) къдцѫп, кадцъ, skагпъ.

Чіогbъ, тѫгч: sѫпъ.

Чѫкѫге (?) franціe.

Чѫпг, ѫniman.

Чѫпt, trѫпкіat.

Чѫntire, trѫпкіare.

Чѫпаг, тѫгч: (?) талліе.

Ш

Шіїкъ, тѫгч: шалѫпъ, barкъ.

Шandrama, тѫч: barакъ.

Шатъ sлав:(?) kort, tindъ:

Шiret, тѫгч: astѫц, amъцitor.

Шiretлік, тѫгч: astѫцitate.

Шпѫг, nemц.

Шопъ, sлав: мѫгмѫгъ.

Шоntire, sлав: мѫгмѫгare.

Шѫbred (?) debiл, fraцed.

Щ

Щab, sлав: stat, § statѫл major.

Î

Înborъцire, înaвѫцire,

Înbrobodire, sлав: inведаге, а пѫне вълѫл.

www.dacoromanica.ro

Înbinovățire slav: inkvinare, înkriminare.

Înbrednivire, slav: a fave sъ merite, meritare § (se) — adebinì dirnъ.

În vreme ve, vnde, ne kând, în kând.

Înbrăjbire slav: a vrne diskordia, îmnerekiare, desbinare.

Înbrăvățuălъ, slav: konfvsie.

Înbrănțiere slav: înfălkărare.

Înfrijire, slav: kvrare, § a fi în neastâmpărъ, § a kvta (da boadъ) § (se) kănì, a se nrobedea.

Înfrijat, slav: în neastâmnъr,

Înfrozire, slav: snъîmântare.

Înfrădvire, vng: nermittere, tolerare, iertare, a da boie, konvedere, înboire, konsimțire.

Îndrăsneadъ, sbav: kvtezanțъ.

Îndrăsnire, slav: kvtezare.

Înzadar, slav: în demert, svrda, in ban în darnъ.

Înzestrare, slav: dotare.

Înkronire, temnerare.

Înkronit, temnerat.

Înlesnire, slav: favilitare.

Îmnovărare, slav: însvrvinare, înrreoiere.

Îmnodobire, slav: adornare, înfrvmvsețare.

Îmnrotivire, slav: onnvnere, kontrariare.

Înnrotivъ slav: kontra, din kontra § asvnra.

Îmnrejmvire, virkonferire, § virkonvevinare.

Înnreajmъ, slav: în nreținr.

Îmnrietenire, slav: alliare, a devenì amivì.

Întokmire, înbinare, konbinare,

Întrebare, verb verere, demăndare

www.dacoromanica.ro

interorare, кestionare. Bine oare dела interorare[1], întergare, şi schimbând pe g în b întrebare.

Întrebare sъbstantiв. demъndъ, interoraţie.

Întrebъinţare, слав: ъsare, serbire.

Întrъnare, слав: inkornorare, inkarnare.

Îъtîлnire, întîmpinare.

Цeambaш. tъrч:

Цeaba, tъrч: ne nimiк, rratis. § de цeaba, în deшert.

Цiпraш (?) delikat, elerant.

Цiжbaer, tъrч: skълъ, цemmъ, nestimat.

Цiлцiй, слав: лiпцолiй.

FINE.

OBSERVATII.

Бъпъл meй чititor, trekъnd avest тiк вокабълаr, 'цi o вenì поate în minte къ eй oй fi цiind славопеще, tъrчеще, хпrъгеще, пемцеще...? Eй însъ îцi sпъй maї dinainte, кr toate къ îцi sпъй акъm în ъrmъ, ka sъ nъ fie вorbъ mъine поїmъine. Славопеще am avzind къte o datъ чintind, шi tъrчеще хпrъгеще шi пемцеще am avzind вorbind, шi dъпь sъnet atъta почй sъ distinr кnd o чiti чinева славопе-

www.dacoromanica.ro

sъ'цї sпуїй къ пу чїтеце тутчеце. Ia seama bine къ în orgoliya ші înfrîmfarea mea de aytor, te ayaй пе denarte ші пу'цї sпуїй d'a drentyл o datъ къ пу цїй лimbele astea; dymneata însъ fъ bine ші krede adebъratъл kym este kyrat, iar пу kym boй sъ te addyk eй din kondeй.

Însъ mъ beї întreba: daka пу цїї, de ynde kynoцї къ borbele astea synt slabonecї, tutчецї...?— Sъ'цї sпуїй kym:

Dymnezeй a lъsat tot aykty sъ aїbъ niце semne alde salde partikylare ka sъ se kynoaskъ din alтyл. Чикпегчеле beninoase aй o formъ, o faцъ че dynъ okї їцї sпуп kъпу se kade sъ le mъпъпчї. Skoate yn konil че n'a bъzyt ъпkъ animale, ші aratъї yn ayп, o вудце ші yn miel, aratъї o kykyвaie o чioarъ, yn erete ші o norymbiцъ, ші beї bedea la kare traue. Dymnezeй n'a lъsat semne nymaї în kylorї ші în forme, че se not bedea ky okiї; a lъsat semne ші în synete ka sъ цie ші orbiї kъte чепа: yn orb пу цie kym e forma kalayлї ші a mъrgayлї; însъ îi kynoauце dynъ nekiezat ші dynъ sbierat. Dymnezeй a dodat пе mъпй ky пене frymoase, пе miel ky bъndeце, пе гцпer ky o kolloare berde detestabilъ, пе шагпеле чел maї beninos ky klonoцеї ka sъцї dea de цire de denarte a te ferї de dъnsyл. Dymnezeй în marea sa bynътate a nroвъzyt ші пentry oamenї ші пentry animale, ші пentry въzъtorї ші пentry orbї,

www.dacoromanica.ro

ши пентрѫ цііторї ши пентрѫ іnnoranцїї. În innoranца ши orbia mea desnre aste лimbe, am авѫт ши еѫ ніцне semne dѫnъ kare am пѫтѫт кѫnoaцe тъndreцеле лor че не înцorцolà не a n oastrъ ши не-o фъчea atъt de nob iдъ ши înaвѫтъ, în кът лa тоцї Drъganiї ши Boїniї лe-a remas inima tronk лa dъnseле, ши дi se nar къ se nerde пътînтѫл de лe ва nerde лimba noastrъ.

Дaка веї вої, еѫ їцї snѫї semneле astea ѫnѫл къte ѫnѫл, къ nѫ sѫnt om d'aia съ ціѫ talantѫл askѫns. Еѫ n'am нічї o нismъ ne dѫmneata ka nѫmaї еѫ съ ціѫ ши dѫmneata nѫ. Ирin ѫrmare:

Artikoлѫл 1. Кънd веї вedea вorbъ înчепънd кѫ is saѫ iz, съ цїї къ e нeпosiцie слaвonъ ши neaвънd че къtà ea în вorbeле romъne, їцї dъ съ нічепї къ вorbe ka isnoaвъ, isbire, isвor, isronire, iskodire, isнraвъ, isbъвire, isbrъnire, isnas, ши кѫ tot neaтѫл лor, sѫnt слaвone.

Art: 2. Кънd веї вedea вorbъ înчепънd кѫ za saѫ zъ, съ'цї addѫчї a minte, ka ши шine, de zaвera; ши не toate вorbeле ачеллea съ nѫ ле ieї aдt фел de кът kaніце вenetiчї aгвацї. De ецї маї matoreллѫ, 'цї addѫчї a minte че фъчea z a в е р ц і і ї: кѫm skoточia нrin toate aллea, deretekà kaseле, лѫà kaїї din rrajdѫл ѫnѫia ши її нѫnea în saлonѫл aлtѫia шчл: хеї bine, ѫnde веї вedea вorbъ къ înчене деля za, s'o цїї къ e ѫn кѫrat zanorojan, or zaверціѫ, or zaвistѫitor în лimba ta чea

www.dacoromanica.ro

гомънъ: zanisѵa 'цї a пѵs вогba iskълiтѵгъ (kare, kѵm 'цї am sпѵs, însemneazъ mînjitѵгъ) ea 'цї a пѵs'o în тъпъ ka sъ te sѵskrii kѵ ea, asemenea kѵm ші zaвerцii 'цї пѵnea kaiї пгin kanчellaгiile пѵbliче ші пгin salоanele partikѵlare. Че къtà kalлѵa în kanчellarie? че kaѵtъ iskълiтѵra în skris? Nѵ вezї dѵmneata къ e zaвera kѵraтъ în limbъ? Пгin ѵrmare: zanis, zadar, zaвistie, zъвaвъ, zъпъчealъ, zътiknire, zъraz, zълог, zъвalъ, zъпadъ ші kѵ tot neamѵl лог, sъ цii kъ sѵnt slaвonesцї.

Art: 3. Kъnd ва înчепе o вогbъ dela пгепosiцiile slaвone по ші nod, sъ ieї bine a minte s'o чегчetezї mѵлt, maї b'гtos de вeї simцї kъ nѵ пгea sѵnъ orї nѵ пгea miroase a гѵmъпeцe; întreabъ пе ічї пе колеа, kѵm am fъkѵt ші eѵ, ші te вeї înkredinцà kъ e slaвonъ. Пгin ѵrmare вorbe ka: потапъ, nodoabъ, поveste, покъire, nodorojnъ, погогîre, повîrnire, полоloшniцъ, nosлѵшnik, nodвadъ, nodвir, ші alteле sѵnt slaв: sѵnt ѵneле ші kѵ na, ka пavечerniцъ.

Art: 4. Dака цii вге o ггъmatikъ ші 'цї o вenì aшà, sъ вreї sъ цii ші tinii saѵ deklinaцiile ші konjѵgaцiile limвeї dѵmitale, вeї вedea tinї гomъneцi în ie, ka împъгъцie, istorie, nebѵnie, kъnd aѵzї însъ: anie, enie, îrnie, ernie ka nisanie, ѵчenie, otîrnie, вечernie, sъ цii kъ asfeл de вorbe saѵ tinї nѵ ле aѵzї nînъ eцi пе цepѵkii mameї dѵmitale or în kasa пъrinteaskъ; sѵnt slaвone.

www.dacoromanica.ro

Art: 5. Ауzї iаръ rstdвъ, dnъ, впъ, ла a minte къ кънd eraї копіл пу ле ауzиаї ла matroana dумitале mamъ. Дела dънsa n'aї ауzit: dejур stdвъ, цінковпъ, ші пrin урmare, basiлоавпъ, rîвпъ, bукоавпъ, ші алteле asemenea sунt славоне.

Art: 6. Feminineле romънeщі terminate în ъ ші în e sунt: челлe маї мулте пrечese пумаї de o konsoanъ ші маї пуцin de doъ, кънd ші ачеллеа sунt simnatiче ка rr, кr, bл,br,nd, nt: ічл: ка romanъ, romънъ, zînъ, фънїънъ, masъ, лупъ, цarъ, arъгuгъ, araтъ, ауziъ, вzуїъ, înцелеasъ, împъгъгeasъ, гъiлъ, reцinъ, акъ, tindъ, фiinцъ; ка мuiere, вesne, femee, oaie, фloare, sudoare, rekoare, bупъtate, ічл: adikъ фoarte лine saў фoarte плane; пу вezї sdruчuле în лimba romънъ saў ку totл ла antepenultima de къt daka ва пrечede penultimeї doъ konsoane ка: maR-Mуrъ, rriNDinъ фamiLLie, лiT-Terъ, maRЦine, фuniNЦine. ічл: кънd eї вedea însъ sdruчuле saў ка roata odoroцitъ, фъrъ avest кuвînt natuгal de doъ konsoane sъ цiї къ пу e tin romънesk: ka draroste, пakoste, капіце, siліце, miriце. Aчeste вorbe, de ar фi фost romъne saў чел пуцin natuгale, s'ar фi пronunцat, draróste, пakóste, капіце ічл: Кънd веї вedea însъ ші terminaції în anoвіцъ ал-піцъ, елпіцъ, апіцъ, авіцъ, апіцъ, opніцъ, onпіцъ, олпіцъ, опніцъ ші алteле asemenea atunчі ауzї славона вorbind. Iar d'eї ауzї arnik,

www.dacoromanica.ro

ѕтпік, алпік, алпік, авпік, овпік, олпік, окпік, съ цій къ аї а фаче кѵ славонї. Ацзї че аімъ плацъ ші аіпъ: «лáповіцъ (o datъ ton) dîrbovnik; ѕолніцъ, гтопніцъ, потелнік; катакатіцъ, кошніцъ, потоіпік; лавіцъ, клополніцъ, цîгковнік; гтопніцъ, гѵкавіцъ, bлагочestnik bлагородnік.» Апої съ пѵ ле кѵпоцї? E destѵл съ фіі готънѵ, bѵлѵл теѵ чititor, ші съ аїві ѵгекіе готънъ къ ле кѵпоцї кът колo. Iar de ва фі ѵгекіеа кѵїва de алт анітал, пѵ тъ ѵгіnz.

Art: 7. Ацзї iar фіналe în аш, ѵш, шаг, шѵг, агош, огош, окош ацѵпчї e тіп ѵпгѵгеаскъ ші ворba e оrї ѵпгѵгеаскъ оrї ѵпгаrizатъ: пѵшкаш, къггъ(ѵш), въатъшаг, betешѵг, товавош, тогош, кокош.

Art. 8. Чіѵ, ціѵ, маї кѵ sea. ѕѵnt тѵгчецї addѵse de fanarioцї. Боіавцîѕ, boiавціѵ, калпакчіѕ, калпакчіѵ, тѵтѵнціѕ, тѵтѵнціѵ, топчіѕ топчіѵ, калетціѕ, калетціѵ, arabaціѕ, arabaціѵ &.

Art: 9. Lîк, пе ѵнde se аѵde este ворbъ тѵгчеаскъ оrї тіп тѵгчеѕк; тѵгdагlîк, калабадîк, тофлѵгlîк, челебілîк &.

Art: 10. Terminaцііле în à, eà, ià, ѕѵnt aѕemeneа тіпї тѵгчецї; tarапапà, пагà, ѕакà, ѕалтапà, карваѕагà, Indrineà, boià; пгіп ѵгmare ші фіналеле бъдъгънite din деклінаціа a чінчеа în à, ла ноі, ші în ao ла Mачedono-romънї, ѕе въd кѵгат къ пѵ ѕѵnt гомъне, къчї ла плѵгад, їшї віп ші елде, ка toate, ла

www.dacoromanica.ro

...ea, ші гradъa дor чeл кaa-
re:

Rondъrea, rondъreao, rondъreaдe, (rondъreaдъ)

Fдoriчea, фдoriчeao, фдoriчeaдe, (фдoriчeaдъ)

Tъrtъrea, tъrtъreao, tъrtъreaдe, (tъrtъreaдъ)

Пorъmbea, nombeao, пorъmbeaдe, (пorъmbeaдъ) &.

Маї sънt ші aлte semne, каre neфiind џeneraлe чi фoarte în narte ші minъџioase, aлe aas, къчї se фaче маї mълт borbъ дe кът reзълtat; ші borba mълтъ, sъгъчia omълъї. Кънd boї înчepe ші aa aчeлaea, їџї фak ші epiлorъa sъ'џї ia în пiчoare вokaвълarъa, sъ remъie mitъtea пe aънгъ dънsъa; ші eў вokaвълarъa boї sъ фie ънde o фi.

Акът dъmneata, џiind aчestea, вънъa meў amik, ші маї dънd ші din mъїnї, маї кътnd ші nrin dikџionare, маї înтrebънd ші пe aлџiї; te deџepџї o datъ къ џiї кът ші mine, ва mъ ші înтreчї. Къ nъ e вre o невoie mare sъ џie чinева вre o 1200 de borbe.

www.dacoromanica.ro